

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W KALISZU ZA 2024 ROK**

Kalisz, marzec 2025 rok

Spis treści

I. Struktura organizacyjna i zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu.....	3
II. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.....	6
III. Świadczenia pomocy społecznej.....	9
IV. Umieszczanie w domach pomocy społecznej.....	27
V. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej – zadania gminy.....	29
VI. Piecza zastępcza – zadania powiatu.....	34
VI. a Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej.....	42
VII. Interwencja kryzysowa.....	45
VII. a Mieszkania wspomagane.....	48
VIII. Zespół interdyscyplinarny.....	49
IX. Pomoc cudzoziemcom.....	53
X. Klub Integracji Społecznej i Klub Senior+.....	54
XI. Pozyskiwanie środków na dodatkowe zadania realizowane w 2024 roku przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu.....	57
XII. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej.....	63
XIII. Spis tabel.....	68

I. Struktura organizacyjna i zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu, w strukturze Ośrodka wyróżniamy działy realizujące poszczególne, zróżnicowane zadania.

Dział Pomocy Środowiskowej - do zadań należy ustalanie uprawnień, przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej i innymi ustawami. Prowadzenie pracy socjalnej, analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacja zadań wynikających z rozeznania potrzeb społecznych, rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb oraz prowadzenie Klubu Integracji Społecznej. Jego zadaniem jest inicjowanie i organizowanie spotkań integracyjnych, zajęć grupowych i indywidualnych oraz grup samopomocowych dla osób wykluczonych społecznie, organizowanie prac społecznie użytecznych oraz nieodpłatnej pracy na cele społeczne.

W skład tego działu wchodzi:

- 3 sekcje pracy socjalnej,
- sekcja realizacji świadczeń,
- Klub Integracji Społecznej.

Dział Asysty Rodzinnej – do zadań należy m. in. zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz koordynacja poradnictwa dla kobiet w ciąży i rodzin, zgodnie z ustawą „Za życiem”, m. in. poprzez opracowanie i realizację planu pomocy z rodziną, pomoc w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, rozwiązywanie problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych, wspieranie aktywności społecznej i zawodowej, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin. Dział koordynuje również realizację programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ) współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej (bezpośrednimi realizatorami w mieście Kaliszu jest Caritas Diecezji Kaliskiej i Polski Komitet Pomocy Społecznej w Kaliszu).

Dział Pieczy Zastępczej i Pomocy Instytucjonalnej – do zadań należy m. in. zapewnienie pomocy dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych poprzez umieszczenie ich w różnych formach pieczy zastępczej, przyznawanie świadczeń i dodatków wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, pomoc dla osób usamodzielnianych, kierowanie do domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia oraz bezpośredni nadzór nad mieszkaniem treningowym, które jest przeznaczone dla usamodzielnianych wychowanków opuszczających pieczę zastępczą. Mieszkanie jest usytuowane w kamienicy przy ul. Zamkowej.

W skład tego działu wchodzi:

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej – do zadań Zespołu należy m. in. nabór, kwalifikowanie i opiniowanie kandydatów na rodziny zastępcze i prowadzących rodzinne domy dziecka, organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka. Prowadzenie poradnictwa dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka oraz rodziny zastępczej i prowadzącego rodzinną pieczę zastępczą. Szkolenia i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, prowadzenie pracy socjalnej, organizowanie opieki nad dzieckiem, gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka nie mogą okresowo sprawować opieki z powodów zdrowotnych lub losowych.

Dział Interwencji Kryzysowej – jest czynny całą dobę i realizuje zadania związane z udzielaniem pomocy osobom i rodzinom będącymi osobami doznającymi przemocy domowej lub znajdującymi się w innych sytuacjach kryzysowych, interwencyjnym podejmowaniu działań w miejscu zdarzenia kryzysowego, zapewnienie miejsc noclegowych:

- w schronisku dla ofiar przemocy w rodzinie,
- w schronisku dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu.

W strukturach działu są mieszkania wspomagane przeznaczone dla osób starszych i niepełnosprawnych, które usytuowane są przy ul. Granicznej 1 cz. A dla 7 osób oraz przy ul. Częstochowskiej 45 przeznaczone dla 6 osób. Kolejne mieszkanie wspomagane, usytuowane w kamienicy przy ul. Widok 17, przeznaczone dla 6 osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz mieszkanie wspomagane dla osób z zaburzeniami psychicznymi na 7 miejsc przy ul. Granicznej 1 cz. B. Ponadto prowadzony jest Przyjazny Pokój Przesłuchań Dzieci w ramach współpracy z wymiarem sprawiedliwości i organami ścigania. Podejmowane są działania informacyjno – edukacyjne inicjujące i wspierające podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej.

Przy Dziale Interwencji Kryzysowej został usytuowany **Zespół Interdyscyplinarny**, którego głównym zadaniem jest prowadzenie procedury Niebieskich Kart uruchomionych przez różne jednostki, tj. przez policję, pomoc społeczną, oświatę, służbę zdrowia. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego i jego członkowie są powoływani przez Prezydenta Miasta Kalisza. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do obsługi organizacyjno-technicznej.

Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym – do zadań należy m. in. prowadzenie, koordynacja i nadzór zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, które Miasto Kalisz otrzymuje według algorytmu określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 roku. Ponadto osoby niepełnosprawne otrzymują pomoc w ramach odrębnie finansowanego przez PFRON Pilotażowego Programu „Aktywny Samorząd” ze szczególnym uwzględnieniem dofinansowania kształcenia na poziomie wyższym osób niepełnosprawnych. Współpracuje z Miejską Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych.

Dział Organizacyjno – Administracyjny – do zadań należą m. in. prowadzenie spraw osobowych pracowników, obsługa informatyczna jednostki, instruktaż z zakresu bhp, p/pož., sprawy dotyczące szkolenia i doskonalenia zawodowego pracowników, prowadzenie wszelkich spraw dotyczących administrowania, zapewnienie warunków organizacyjnych i technicznych umożliwiających sprawne wykonywanie zadań ośrodka, administrowanie obiektami ośrodka (w tym remonty, naprawy, konserwacje). Obsługa interesantów w zakresie skarg. Obecnie Ośrodek zajmuje pomieszczenia w budynkach przy ul. Granicznej 1, w budynku przy ul. Obywatelskiej 4 oraz jedno mieszkanie w kamienicy przy ul. Częstochowskiej 45, jedno mieszkanie w kamienicy przy ul. Zamkowej 14, jedno mieszkanie w budynku przy ul. Widok 17.

Dział Finansowo – Księgowy – do zadań należy realizacja zadań z zakresu obsługi księgowej Ośrodka.

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej istnieją **samodzielne stanowiska**:

- stanowisko ds. współpracy z podmiotami zewnętrznymi i pozyskiwania środków zewnętrznych w tym z Unii Europejskiej - do zadań należy m. in. opracowywanie wniosków,

koordynacja realizowanych projektów, współpraca z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi, przygotowanie konkursu ofert dot. zlecenia organizacjom pozarządowym zadań z zakresu pomocy społecznej, pomoc cudzoziemcom, pomoc osobom posiadającym Kartę Polaka;

- stanowisko ds. zamówień publicznych i współpracy z podmiotami zewnętrznymi – do zadań należy m.in. prowadzenie dokumentacji związanej z zamówieniami publicznymi, przygotowanie i prowadzenie postępowań z zakresu zamówień publicznych, przygotowywanie projektów umów, publikacja informacji o zawartych umowach, współpraca z podmiotami zewnętrznymi;

- stanowisko ds. obsługi prawnej – do zadań należy świadczenie obsługi prawnej Ośrodka;

- stanowisko ds. BHP – do zadań należy świadczenie usług bezpieczeństwa i higieny pracy w Ośrodku;

- stanowisko ds. przeciwdziałania przemocy domowej, którego zadaniem jest przeprowadzanie konsultacji z osobami doznającymi przemocy i z osobami stosującymi przemoc oraz udzielanie wsparcia i pomocy członkom Grup Roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego.

„Klub Senior +”

Klub Senior+ w Kaliszu powstał w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025. Klub działa w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu, przy ul. Granicznej 1 na podstawie Zarządzenia Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu Nr 63/2021 z dnia 31.12.2021 roku. Został utworzony w celu integracji i włączenia społecznego osób starszych do społeczności lokalnej oraz organizacji wspólnego spędzania czasu wolnego przez Seniorów. Uczestnikami klubu są osoby nieaktywne zawodowo, które ukończyły 60 rok życia i zamieszkują na terenie miasta Kalisza. Dla uczestników Klubu Senior+, organizowano wiele spotkań i wydarzeń kulturalnych w tym zajęcia stałe, cykliczne bądź też związane z bieżącymi wydarzeniami kulturalnymi, sportowymi i edukacyjnymi w mieście Kalisz.

Szczegółowe zadania wymienionych działów określa regulamin organizacyjny Ośrodka.

II. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

W roku 2024 zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane były ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Wysokość środków na realizację zadań jest przyznawana zgodnie z algorytmem na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. Na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w roku 2024 dla miasta Kalisza przypadła kwota 6 245 707,00 zł. Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy w Kaliszu, natomiast zadania z zakresu rehabilitacji społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Formy pomocy i wysokość dofinansowania dla osób niepełnosprawnych w roku 2024 w ramach środków PFRON

Rodzaj wsparcia z PFRON	Adresat dofinansowania	Kwota (zł)
Turnusy rehabilitacyjne	dla 443 osób wraz z opiekunami	851.256,00 zł
Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	dla 757 adresatów	1.185.095,63 zł
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	dla 84 osób	624.973,68 zł
Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki	dla 3 organizacji (dla 207 osób)	83.260,00 zł
Dofinansowanie do działalności WTZ	dla 2 warsztatów (95 uczestników)	3.201.120,00 zł

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

W roku 2024 dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym wraz z opiekunami było przyznawane w pierwszej kolejności dzieciom do 18 roku życia oraz osobom uczącym się i niepracującym do 24 roku życia. Natomiast w przypadku osób dorosłych posiadających znaczny i umiarkowany stopień niepełnosprawności (lub orzeczenia równoważne) dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego było przyznawane osobom, które nie uczestniczyły w turnusie rehabilitacyjnym w roku 2023.

Dofinansowanie w wysokości 963.322,24 zł do zakupionych w 2024 r. przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych przyznawane dorosłym osobom niepełnosprawnym wynosiło do 50% sumy kwoty limitu wyznaczonego przez ministra właściwego do spraw zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu była wyższa niż ustalony limit, natomiast dofinansowanie przyznawane dzieciom do 18 roku życia wynosiło do 100% sumy kwoty limitu wyznaczonego przez ministra właściwego do spraw zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu była wyższa niż ustalony limit. **Dofinansowanie wypłacono dla 678 osób niepełnosprawnych.** Wnioski najczęściej dotyczyły: aparatów słuchowych i wkładek usznych, pieluchomajtek lub zamienników, cewników, wózków inwalidzkich, protez, ortez, sensorów, balkoników, materacy przeciwoleżynowych.

Dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego otrzymało 79 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 221.773,39 zł. Dofinansowanie do łóżka rehabilitacyjnego dla osoby dorosłej wynosiło do 80% kosztów zakupu, jednak nie więcej niż 3.000,00 zł. Dofinansowanie dotyczyło między innymi: łóżek rehabilitacyjnych, rowerów rehabilitacyjnych stacjonarnych, bieżni rehabilitacyjnej, rowerów rehabilitacyjnych trójkołowych, drabinki gimnastycznej czy wioślarza rehabilitacyjnego.

Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych w 2024 r. w wysokości 435.948,74 zł otrzymały 33 osoby niepełnosprawne, mające problemy z poruszaniem się. Dofinansowanie w pierwszej kolejności otrzymały dzieci oraz osoby niepełnosprawne ze znacznym stopniem niepełnosprawności (lub orzeczeniem równoważnym) poruszające się na wózku inwalidzkim, a następnie osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności (lub orzeczeniem równoważnym) według kolejności złożonych wniosków. W przypadku dostosowania łazienek dla osób niepełnosprawnych wprowadzono ograniczenie kwotowe do 8.000,00 zł dofinansowania ze środków PFRON. W pozostałym zakresie wnioski były rozpatrywane indywidualnie, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia z uwzględnieniem udziału środków własnych w wysokości 5%. **W 2024 r. dofinansowano również: platformy przyschodowe, podnośnik sufitowy.**

W roku 2024 wypłacono dofinansowanie **dla 22 osób niepełnosprawnych w ramach likwidacji barier technicznych na kwotę 133.855,50 zł.** Dofinansowanie dotyczyło między innymi: zakupu podnośników, schodołazów gąsiennicowych, podnośnika transportowo – kąpielowego, urządzenia do czytania książek-czytnik, lupy elektronicznej, rampy najazdowej.

W 2024 roku zadanie dotyczące dofinansowania do **likwidacji barier w komunikowaniu się otrzymało 29 osób niepełnosprawnych i wypłacono kwotę w wysokości 55.169,44 zł.** Dofinansowanie dotyczyło między innymi: zakupu komputerów stacjonarnych, laptopów, tabletów z programem mówiącym Mówik oraz telefonów komórkowych.

W Kaliszu funkcjonują **dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej.** W Warsztacie Terapii Zajęciowej prowadzonym przez **Fundację Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” w Kaliszu terapią objętych jest 50 uczestników niepełnosprawnych.** Natomiast w Warsztacie Terapii Zajęciowej prowadzonym przez **Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności „Orioniści”, terapią objętych jest 45 uczestników niepełnosprawnych.** Głównym zadaniem warsztatu jest prowadzenie rehabilitacji społecznej i zawodowej przy zastosowaniu techniki terapii zajęciowej, zmierzającej do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym i podjęcie pracy. Kwota dofinansowania z PFRON na jednego uczestnika rocznie wynosiła 33.696,00 zł, co stanowiło 90% pełnego kosztu pobytu. Pozostałe 10% kosztów było dofinansowane ze środków budżetu Miasta Kalisza, budżetu Powiatu Kaliskiego oraz Powiatu Pleszewskiego. W porównaniu do roku poprzedniego nastąpił wzrost kwoty wydatkowanej na wtz – w 2023 roku wydatkowano kwotę 2.802.120,00 zł, a w roku 2024 kwotę 3.201.120,00 zł. Zwiększenie wydatku wynika z podwyższenia rocznego kosztu pobytu uczestnika w wtz finansowanego z PFRON z kwoty 29.496,00,00 zł do kwoty 33.696,00 zł.

Na realizację zadania o dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych złożono 4 wnioski. W 2024 zawarto 4 umowy na łączną kwotę 83 260,00 zł. Pierwsza umowa została zawarta z **Fundacją Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” dotycząca dofinansowania „XVIII Międzynarodowych Halowych Mistrzostw Kalisza Osób Niepełnosprawnych w Lekkiej Atletyce” – na kwotę 12.950,00 zł** i została zrealizowana i rozliczona.

Druga umowa została zawarta na kwotę 7.860,00 zł z **Fundacją Dzieciom „Pomagaj” z siedzibą w Wolicy na realizację wyjazdu rekreacyjno – sportowego „Rehabilitacja, relaks, rozrywka-**

razem możemy przenosić góry” w okresie od 10.06.2024 r. do 14.06.2024 r. dla osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie miasta Kalisza. Umowa została zrealizowana i rozliczona.

Trzecią umowę, zawarto z Fundacją Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” dotyczącą dofinansowania „XII Turnieju Kręglarskiego dla Osób Niepełnosprawnych” umowa została zawarta na kwotę 2.450,00 zł i została zrealizowana i rozliczona.

Czwartą umowę, zawarto z Klubem Sportowym Niepełnosprawnych START na kwotę 60.000,00 zł, została zrealizowana i rozliczona. Dotyczyła ona organizacji i prowadzenia procesu szkolenia zawodników niepełnosprawnych w różnych dyscyplinach sportowych oraz organizacji zawodów sportowych i obozów sportowych.

Program „Aktywny Samorząd”

Łączna kwota otrzymanych z PFRON środków na sfinansowanie Modułu I i II wyniosła 552.856,00 zł. W programie złożono 149 wniosków, na które zawarto 113 umów na łączną kwotę 529.275,28 zł. Na dzień 10.02.2025 r. dokonano wypłaty środków w łącznej kwocie 404.216,27 zł. 36 wniosków pozostawiono bez zawarcia umowy z powodu niespełnienia wymogów formalnych i rezygnacji. Dofinansowanie otrzymały osoby niepełnosprawne w ramach poszczególnych modułów:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- a/ Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla osób z dysfunkcją narządu ruchu (zawarto 1 umowę na kwotę 13.724,23 zł umowa w trakcie realizacji);
- b/ Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (zawarto 1 umowy na kwotę 2.310,00 zł i wypłacono dofinansowanie dla 1 osoby na kwotę 2.310,00 zł);
- c/ Zadanie 3 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego (zawarto 1 umowę na kwotę 2.310,00 zł i wypłacono dofinansowanie dla 1 osoby na kwotę 2.310,00 zł);
- d/ Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, (zawarto 2 umowy na kwotę 8.495,90 zł i wypłacono dofinansowanie dla 2 osób na kwotę 8.495,90 zł).

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- a/ Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych (zawarto 10 umów na kwotę 63.964,57 zł i wypłacono dofinansowanie dla 10 osób na kwotę 63.144,97 zł);
- b/ Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania (zawarto 1 umowę na kwotę 2.200,00 zł i wypłacono dofinansowanie dla 1 osoby na kwotę 2.200,00 zł);
- c/ Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku (zawarto 2 umowy na kwotę 7.109,09 zł wypłacono dofinansowanie dla 2 osób na kwotę 6.839,09 zł);
- d/ Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za

pomocą mowy (zawarto 6 umów na kwotę 31.526,43 zł i wypłacono dofinansowanie dla 5 osób na kwotę 29.549,37 zł).

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

a/ Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (zawarto 2 umowy na kwotę 45.320,00 zł i wypłacono dofinansowanie dla 1 osób na kwotę 17.600,00 zł);

b/ Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (zawarto 2 umowy na kwotę 4.812,05 zł i wypłacono dofinansowanie dla 1 osoby na kwotę 2.612,05 zł);

c/ Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (zawarto 2 umowy na kwotę 27.300,00 zł i wypłacono dofinansowanie dla 2 osób na kwotę 26.300,00 zł);

d/ Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (co najmniej na III poziomie jakości), adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności, (zawarto 1 umowę na kwotę 7.625,00 zł wypłacono dofinansowanie dla 1 osoby na kwotę 7.545,00 zł);

e/ Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego (zawarto 3 umowy na kwotę 23.700,00 zł i wypłacono dofinansowanie dla 2 osób na kwotę 23.700,00 zł).

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (zawarto 5 umów na kwotę 17.488,12 zł i wypłacono dofinansowanie dla 4 osób na kwotę 10.207,50 zł).

Obszar E - pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej – wypłacono dofinansowanie dla 18 wnioskodawców na kwotę 7.200,00 zł

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (zawarto 74 umowy na kwotę 271.389,89 zł, wypłacono dofinansowanie dla 63 wnioskodawców na kwotę 194.202,39 zł). Ze względu na wprowadzone przez Fundusz zasady programu dofinansowanie do nauki jest wypłacane w transzach. Pierwsza transza obejmująca tylko czesne została wypłacona. Kolejna transza będzie wypłacana po przedstawieniu przez studentów informacji o zaliczeniu semestru/półrocza nauki lub po złożeniu zaświadczenia, że uczęszczali na zajęcia zgodnie z planem/programem studiów.

Rozbieżność pomiędzy kwotami wskazanymi w umowach a ostatecznym rozliczeniem wynika z końcowych dokumentów przedstawionych do rozliczenia.

III. Świadczenia pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu realizując zadania w zakresie pomocy społecznej określone w ustawie o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.) wyznaczył główne cele swojej działalności:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie (w miarę możliwości) do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka;

- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia;
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie;
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie;
- stworzenie w miarę możliwości jak najszerszego dostępu do korzystania z sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb osób wymagających wsparcia.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy w związku z okolicznością, o której mowa w art.159 ust.1 pkt 1 lit. C lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobom posiadającym obywatelstwo polskie mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
  - a) na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d lub w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2024 r. poz. 769 ze zm.), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,
  - b) w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany – w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego;
- 3) mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom ich rodzin w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytku oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z

2024 r. poz. 633) posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń przewidzianych ustawą,
- 2) pracy socjalnej,
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej (m. in. domy pomocy społecznej, mieszkania chronione, schroniska dla bezdomnych, schronisko dla ofiar przemocy w rodzinie, schronisko dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu, ośrodki wsparcia),
- 4) świadczeniu usług opiekuńczych,
- 5) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- 6) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- 7) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

W 2024 roku 3.270 osobom przyznano świadczenie z pomocy społecznej i wydano łącznie dla nich 13.512 decyzji administracyjnych, w tym 10.606 pozytywnych decyzji, pozostałe zaś to: umorzenia, zmiany, wygaszenia, odmowy.

Ilość osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej

2024 rok	3.270 osób
2023 rok	3.414 osób
2022 rok	3.470 osób
2021 rok	3.506 osób

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Jak wynika z danych zawartych w powyższej tabeli następuje spadek ilości osób ubiegających się o świadczenia pomocy społecznej.

1. Zasiłki i pomoc w naturze udzielone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2024 roku.

Rodzaje i wysokość wypłaconych zasiłków w 2024 roku

Świadczenie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł)		
			Ogółem	Dofinansowanie Wojewody	Środki własne miasta Kalisza
Zasiłki stałe	712	7.238	6.041.626	5.313.333	728.293
Zasiłki okresowe	901	5366	2.090.000	2.088.880	1.120
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	16	16	31.300	0	31.300

Zasiłki celowe i w naturze (w tym zasiłki celowe specjalne)	1.319	4.803	1.592.347	0	1.592.347
Zasiłki celowe specjalne	157	184	99.176	0	99.176
Zasiłki celowe na dożywianie *	248	248	119.050	0	119.050
Dożywianie, w tym: dzieci, osób starszych, chorych i niepełnosprawnych w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i na wnioski dyrektora szkoły.	1192	153.334	1.957.103	1.199.071	758.032
Koszty pogrzebów	25	25	73.638	0	73.638
Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe	633	4.445	498.490	498.490	0
Łącznie	x	x	12.502.730	9.099.774	3.402.956

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Zasiłki celowe na dożywianie – w tabeli są ujęte osoby, na które były wydane decyzje administracyjne a zasiłki celowe na dożywianie były przeznaczone dla dzieci, które miały przyznane obiady w szkole, *przedszkolu, żłobku (przyznane na okres świąteczny podczas przerwy w dożywianiu dzieci i uczniów).

Wysokość środków własnych miasta Kalisza i wysokość dotacji Wojewody Wielkopolskiego w finansowaniu zasiłków i pomocy w naturze

Udział środków w finansowaniu zasiłków i pomocy w naturze	2023 rok	2024 rok
Wojewody Wielkopolskiego	8.445.141,00 zł	9.099.774,00 zł
Własne Miasta Kalisza	2.751.421,00 zł	3.402.956,00 zł

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Zasiłek stały

W roku 2024 r. 712 osobom przyznano zasiłki stałe, których wartość ogółem wynosiła 6.041.626,00 zł. 644 osoby były samotnie gospodarujące, a 68 osób pozostawało w rodzinie. Wyplacono 6576 świadczeń. Wysokość zasiłku stałego wynosiła od 100,00 zł do 1.000,00 zł. Średnia wysokość zasiłku stałego wyniosła 834,71 zł. Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kwotą stanowiącą 130 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 1.000,00 zł miesięcznie,

- w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.
Wszystkie potrzeby w tym zakresie zostały zaspokojone.

Zasilek okresowy

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy należy przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych. **W 2024 roku taki rodzaj świadczenia wypłacono 901 osobom – 5.366 świadczeń na łączną kwotę 2.090.000 zł. Średnia wysokość zasiłku okresowego wynosiła 389,49 zł.** Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Zasiłek okresowy przysługuje w wysokości różnicy pomiędzy kryterium dochodowym określonym w ustawie o pomocy społecznej, a posiadanym dochodem. Ustawa przewiduje możliwość wypłaty zasiłku w niższej wysokości, jednak nie niższej niż 50% różnicy pomiędzy kryterium dochodowym, a dochodem osoby/rodziny w ubóstwie. Na wypłatę zasiłków okresowych w minimalnej wysokości można uzyskać dotację Wojewody Wielkopolskiego, którą miasto Kalisz uzyskało. **Z budżetu Wojewody Wielkopolskiego wypłacono zasiłki na kwotę łączną 2.090.000 zł. Ze środków własnych wydatkowano kwotę 1.120 zł.**

Zasilek celowy

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. **W roku 2024 dla 1.319 osób na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych wypłacono 4.803 świadczenia na łączną kwotę 1.592.347 zł. Średnia wysokość zasiłku wynosiła 331,53 zł.** Zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, a także osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. W tych przypadkach zasiłek celowy może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. **W roku 2024 r. przyznano 16 zasiłków celowych dla 16 osób, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego na łączną kwotę 31.300 zł. Średnia wysokość zasiłku wynosiła 1.956,25 zł.** Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie można przyznać specjalny zasiłek celowy. **W 2024 r. zostały przyznane specjalne zasiłki celowe dla 157 osób, wypłacono 184 świadczenia na łączną kwotę 99.176 zł. Średnia wysokość zasiłku wynosiła 539,00 zł.**

Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028

Celem tego programu jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. **Z pomocy w formie dożywiania w 2024 roku skorzystały 1.192 osoby**, w tym 865 dzieci, wśród których 140 dzieci objętych było pomocą na wniosek dyrektorów szkół, bez konieczności wydawania decyzji administracyjnej. W ramach programu wypłacono rodzinom świadczenia pieniężne dla 248 osób w kwocie 119.050,00 zł. Na realizację całego zadania wydatkowano kwotę 2.076.153,00 zł (w tym ze środków własnych kwotę 877.082,00 zł oraz z dotacji Wojewody Wielkopolskiego kwotę 1.199.071,00 zł).

Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ)

W okresie od 1 grudnia 2023 do 30 września 2024 miał miejsce **Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus - Podprogram 2023**. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu rozpowszechniają informacje o możliwości uzyskania pomocy w ramach tego Programu wśród osób korzystających z pomocy społecznej oraz wydają skierowania do otrzymania pomocy żywnościowej. Do współpracy na terenie naszego miasta przystąpiły dwie organizacje, tj.: **Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Kaliszu i Caritas Diecezji Kaliskiej**. Pracownicy socjalni w ramach podprogramu 2023 wydali 1.070 skierowań na żywność, a z pomocy skorzystało łącznie **2.248 osób**.

W ramach podprogramu prowadzono warsztaty dla osób korzystających z pomocy żywnościowej dotyczące zdrowego żywienia oraz edukacji ekonomicznej.

Skierowanie na żywność mogły otrzymać osoby, których dochód nie przekraczał 265% kwoty kryterium dochodowego ustalonego na podstawie ustawy o pomocy społecznej, tj. w przypadku osób samotnie gospodarujących 2.676,50 zł, a w przypadku rodziny 2.180,95 zł na osobę w rodzinie oraz zachodzi co najmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej tj. sieroctwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezdomność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, przemoc w rodzinie, alkoholizm lub narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego czy zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa.

Sprawienie pogrzebu

W roku 2025 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu poniósł koszt w wysokości **73.638,00 zł** tytułem sprawienia **25 pogrzebów**, w tym **13 zmarłym osobom bezdomnym**.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe

W 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu opłacał składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby, które nie posiadają innego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego a korzystały z pomocy w formie zasiłku stałego. **Tą formą pomocy zostały objęte 633 osoby. Wyplacono 6.445 świadczeń na łączną kwotę 498.490,00 zł.**

Przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej

Poniższa tabela wskazuje przyczyny, z powodu których osoby i rodziny korzystały ze świadczeń pomocy społecznej w 2024 roku.

Przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w 2024 roku

Przyczyna	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
bezdomność	144	150
sieroctwo	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	47	215
bezrobocie	704	1347
niepełnosprawność	1080	1496
długotrwała lub ciężka choroba	1000	1304
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	339	1265

alkoholizm	209	264
narkomania	30	31
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	44	55
sytuacja kryzysowa	24	39
zdarzenie losowe	16	16
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Najczęściej występującą przyczyną trudnej sytuacji życiowej była niepełnosprawność, która występowała w 1.080 rodzinach. Kolejną przyczyną była długotrwała lub ciężka choroba – z tej przyczyny objętych pomocą było 1.000 rodzin, a z powodu bezrobocia z pomocy Ośrodka skorzystały 704 rodziny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje wiele działań skierowanych na przezwyciężanie trudności życiowych osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej m. in. wykonując pracę socjalną.

2. Praca socjalna

Jednym z zadań pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Zadanie to realizowane jest m. in. poprzez pracę socjalną, w której wykorzystuje się odpowiednie metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia, świadczona jest bez względu na posiadany dochód. Ustawa o pomocy społecznej definiuje pracę socjalną jako „działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi”.

Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, który został zdefiniowany jako „pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny”.

Kontrakt socjalny stwarza płaszczyznę porozumienia umożliwiającą osiągnięcie postępów, które składają się na poprawę sytuacji klienta pomocy społecznej. Celem zawarcia kontraktu socjalnego, jest wyposażenie osoby znajdującej się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej w kompetencje umożliwiające jej samodzielne zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych i uczestniczenie w życiu gospodarczym i społecznym danej społeczności, a tym samym uniezależnienie jej od świadczeń pomocy społecznej. Zawierana przez pracownika socjalnego umowa z osobą występującą o pomoc do ośrodka pomocy społecznej musi zawierać indywidualny plan wychodzenia tej osoby z trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła.

Niepokojące zjawiska występujące w środowiskach powodują, że praca socjalna jest coraz trudniejsza i wymaga większego zaangażowania ze względu na kumulację problemów.

Pracownik socjalny musi kreatywnie dostosować narzędzia pracy socjalnej do dynamicznie modyfikujących się zmian w społeczeństwie, które bardzo często przybierają charakter

patologiczny. W związku z tym zauważalna jest zmiana w charakterze pracy, ale i oczekiwań wobec pracowników socjalnych. Rozmiary potrzeb społecznych wymuszają poszukiwanie nowych rozwiązań w dziedzinie pomocy społecznej.

Ustawa o pomocy społecznej daje możliwość odmowy lub wstrzymania udzielanej pomocy w sytuacji odmowy przez podopiecznego zawarcia kontraktu socjalnego. Zawieranie kontraktów ma chronić indywidualność osób korzystających z pomocy społecznej, rozwijać ich umiejętności, zachęcać do aktywnego poszukiwania pracy, uczyć odpowiedzialności.

W 2024 r. pracą socjalną objęto 1.104 rodziny. Pracownicy socjalni zawarli łącznie 133 kontrakty socjalne.

Mierzalne efekty pracy socjalnej, podjętych działań w 2024 roku:

1. Ilość osób, które podjęły pracę okresową lub stałą – **199**
2. Ilość osób, które podjęły kursy zawodowe – **33**
3. Ilość osób, które podjęły naukę w celu uzyskania zawodu – **21**
4. Ilość osób, które podjęły terapię odwykową lub zachowują abstynencję – **178**
5. Ilość osób, które podjęły leczenie psychiatryczne – **83**
6. Ilość osób, które podjęły leczenie ogólne, mimo poprzednich oporów – **87**
7. Ilość osób, które uzyskały umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności – **127**
8. Ilość osób, które otrzymały rentę lub emeryturę – **61**
9. Ilość osób, które odzyskały prawo do opieki nad dziećmi – **8**
10. Poprawa relacji między członkami rodziny – wzmocnienie więzi rodzinnych – **159**
11. Ilość osób, które uzyskały alimenty – **23**
12. Ilość osób, które uzyskały własny lokal – **31**
13. Ilość osób, które uzyskały dodatek mieszkaniowy – **87**
14. Ilość osób, które uzyskały świadczenia rodzinne – **59**
15. Wzrost umiejętności społecznych i samodzielności – **95**

3. Problemy społeczne.

Bezrobocie

Problematyka związana z kwestią bezrobocia jest jednym z istotnych zagadnień będących przedmiotem polityki społecznej państwa.

Stopa bezrobocia w Kaliszu, Wielkopolsce i w Polsce w 2023 i 2024 roku

	2023 rok	2024 rok
Miasto Kalisz	3,3 %	3,6 %
Województwo Wielkopolskie	3,0 %	3,0 %
Polska	5,1 %	5,1 %

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu oraz Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (dostęp: 31.01.2025 r.).

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w tutejszym urzędzie na dzień 31 grudnia 2024 r. **wynosiła 1.013 osób**. Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kaliszu z końcem 2024 roku było w Kaliszu 558 kobiet, tj. 55,09 % ogółu, 63 osoby z niepełnosprawnościami, co stanowi 6,22 % ogółu oraz 47 osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, co stanowi 4,64 % ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kaliszu.

Wieloletnie bezrobocie może doprowadzić do dysfunkcji w pełnieniu ról społecznych. Bierność zawodowa i społeczna, niechęć do wychodzenia z domu, stagnacja i znużenie, brak podnoszenia lub zmiany swoich kwalifikacji, obniża szansę na podjęcie zatrudnienia. Taka sytuacja generuje kolejne problemy społeczne (ubóstwo, alkoholizm i inne uzależnienia behawioralne), prowadzi do zaniku więzi rodzinnych, wpływa na niski poziom wykształcenia dzieci i młodzieży, pogłębia również niski poziom zaradności życiowej. Mając na uwadze skalę zjawiska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi w Klubie Integracji Społecznej szereg działań na rzecz osób niepracujących, co ujęte jest w innej części sprawozdania.

Uzależnienia

Uzależnienia od alkoholu, narkotyków czy substancji psychoaktywnych są jednym z problemów społecznych Miasta Kalisza. W ramach pracy socjalnej z osobami narażonymi na negatywne skutki wykluczenia społecznego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu organizuje spotkania informacyjno-edukacyjne dla osób uzależnionych w Klubie Integracji Społecznej. Skutkami długotrwałego uzależnienia są nieodwracalne zmiany w zdrowiu, powodujące choroby somatyczne, które są przyczyną niepełnosprawności, często o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Osoby te wymagają wówczas różnorodnych form pomocy realizowanych przez MOPS np. zasiłki stałe czy umieszczenie w domu pomocy społecznej. **W roku 2024 ze świadczeń pomocy społecznej z powodu uzależnień skorzystało 239 rodzin, w tym 209 rodzin z powodu alkoholizmu i 30 rodzin z powodu narkomani.**

Bezdomność

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni albo schronisku dla osób bezdomnych. Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które przystąpiły do kontraktu socjalnego, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. Noclegownia zapewnia schronienie osobom bezdomnym, świadcząc tymczasową pomoc w postaci miejsca noclegowego, w ramach której umożliwia spędzenie nocy w warunkach gwarantujących ochronę życia i zdrowia. Tymczasowe schronienie może być udzielone również w formie ogrzewalni, która umożliwia interwencyjny, bezpieczny pobyt w ogrzewanych pomieszczeniach wyposażonych, co najmniej w miejsca siedzące. W noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych, ogrzewalni mogą przebywać osoby zdolne do samoobsługi, których stan zdrowia nie zagraża zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce. W szczególnie uzasadnionych sytuacjach, zwłaszcza w okresie dużych mrozów, dopuszcza się przebywanie osób pod nieznacznym wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych w placówkach dla bezdomnych. Pomoc przyznawana w formie tymczasowego schronienia w ogrzewalni lub noclegowni nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej, a wydatki poniesione za udzieloną pomoc nie podlegają zwrotowi.

Zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku za osoby bezdomne regulowała w 2024 r. Uchwała nr XVII/285/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych lub w schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi przez osoby bezdomne, dla których miasto Kalisz jest organem właściwym miejscowo (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z dnia 11 grudnia 2019 r., poz. 10693).

Odpłatność miesięczną za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych ustalono w wysokości 30% kwoty dochodu ustalonego zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, natomiast odpłatność za miesięczny pobyt w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w wysokości 50% kwoty w/w dochodu.

W 2024 roku 35 osób bezdomnych ponosiło odpłatność za pobyt w placówkach dla osób bezdomnych. **Bezdomność była przyczyną skorzystania z pomocy społecznej przez 144 rodziny (150 osób w tych rodzinach).** Łącznie na terenie miasta Kalisza w 2024 roku przebywało 155 osób bezdomnych.

Bezdomność na terenie miasta Kalisza

	2023 rok	2024 rok
Liczba osób bezdomnych	181	155
w tym mieszkańców miasta Kalisza	146	115

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Łącznie w 2024 roku 133 osób bezdomnych, które przebywały na terenie miasta Kalisza jednocześnie korzystały z różnego rodzaju form pomocy realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu. Pozostałe osoby bezdomne pochodziły z terenu gmin ościennych, co jest spowodowane faktem, że na terenie tych gmin nie ma placówek dla osób bezdomnych.

Ustawa o pomocy społecznej w sposób szczególny reguluje właściwość miejscową gminy w stosunku do osób bezdomnych. Art. 101 ust. 2 stanowi, że „w przypadku osoby bezdomnej właściwą miejscowo jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały”. Ust. 7 tego artykułu zawiera zapis zobowiązujący gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania albo na ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały do zwrotu wydatków gminie, która przyznała świadczenia w miejscu pobytu. Tak sformułowane zapisy zobowiązują ośrodek pomocy społecznej do współdziałania z gminami, z których wywodzą się osoby bezdomne. Współpraca dotyczy zarówno postępowania w sprawie ustalenia uprawnień osób bezdomnych do świadczeń z pomocy społecznej, jak i dochodzenia zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia udzielone na podstawie decyzji administracyjnych. Wypłacane świadczenia (zasiłki stałe, celowe na leki, odzież, pokrycie kosztów posiłków) dla osób spoza Kalisza są zwracane do budżetu miasta. **Pracownicy socjalni pracujący z osobami bezdomnymi przeprowadzili w 2024 roku 139 wywiadów środowiskowych na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej.**

W 2024 roku na terenie Miasta Kalisza funkcjonowały 3 placówki, których działalność ukierunkowana była na zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych:

1. Schronisko dla bezdomnych mężczyzn prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta przy ul. Warszawskiej 93 – 40 miejsc noclegowych dla mężczyzn,
2. Noclegownia PCK, przy ul. Dobrzeckiej 2 – 40 miejsc noclegowych dla mężczyzn,
3. „Ogrzewalnia” przy PCK w Kaliszu – otwarta w godzinach od 7.00 do 18.00, przeznaczona dla osób, które nie mają możliwości przebywania w ciepłych pomieszczeniach w ciągu dnia. Mogą tam przyrządzić sobie ciepły posiłek i napić się gorącej herbaty.

Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta otrzymało dotację z budżetu miasta w 2024 roku w wysokości **258.000,00 zł** na działania rehabilitacyjne i zapobieganie wykluczeniu społecznemu dla bezdomnych mężczyzn z problemem alkoholowym, posiadających ostatnie miejsce zameldowania w Kaliszu wraz z zapewnieniem im całodobowego schronienia – minimum 20 miejsc. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2024 roku na podstawie decyzji administracyjnej, skierował łącznie do tej placówki **39 bezdomnych mężczyzn**.

Osoby bezdomne z terenu Miasta Kalisza korzystały również z placówek dla osób bezdomnych, usytuowanych poza naszym miastem, tj. Schroniska dla bezdomnych mężczyzn – w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępem. W 2024 r. do schroniska skierowanych zostało **14 bezdomnych mężczyzn**. W placówce tej umieszczane są również bezdomne kobiety i bezdomne osoby z dziećmi. Placówka prowadzona jest przez **Caritas Diecezji Kaliskiej**, który na realizację powyższego zadania, w tym **zapewnienia całodobowego pobytu dla minimum 20 osób w 2024 roku** otrzymała z budżetu miasta dotację w kwocie **132.000,00 zł**. **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu skierował do tej placówki 15 kobiet. Dzienny koszt pobytu dla jednej osoby wynosił 45,00 zł.**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu korzystał także z usług schroniska dla bezdomnych kobiet z dziećmi w ostrowskim Centrum Pomocy Caritas Diecezji Kaliskiej, które ma możliwość zapewnić całodobowy pobyt dla minimum 20 osób. W 2024 roku do placówki zostało skierowane 7 osób. Koszt pobytu wynosił 50,00 zł dziennie za osobę.

Ponadto w 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2024 r. zawarł umowę ze **Stowarzyszeniem Monar Centrum Pomocy Bliźniemu MARKOT w Komórkach filia w Woli Malowanej** w celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, tj. udzielenia schronienia osobom bezdomnym z usługami opiekuńczymi. Umowa dotyczy zapewnienia schronienia osobom bezdomnym, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonej przez jednostki całodobowej opieki. Dzienny koszt pobytu w placówce za 1 podopiecznego wynosi 85,00 zł. W 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu skierował do schroniska **14 osób**.

Do końca 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu pokrył koszty pobytu w schronisku dla osób bezdomnych oraz pobytu w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi na łączną kwotę 485.100,33 zł.

Każdego roku jesienią prowadzona jest akcja informacyjna dotycząca możliwości uzyskania pomocy przez osoby bezdomne. W miejscach, gdzie gromadzą się bezdomni, np. na dworcach kolejowych, autobusowych, w barach i w punktach wydawania żywności są umieszczane informacje zawierające adresy placówek dla bezdomnych i innych miejsc, gdzie można uzyskać pomoc. W ramach współpracy z różnymi podmiotami, pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wspólnie z funkcjonariuszami Straży Miejskiej, funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji, pracownikami „Caritas” udają się w teren, gdzie sprawdzają pustostany, altany na terenach ogródków działkowych oraz inne miejsca, w których najczęściej przebywają osoby bezdomne, zwłaszcza w okresie zimy. Osoby bezdomne są informowane o możliwości schronienia oraz możliwości uzyskania pomocy finansowej, rzeczowej, poradnictwa. Na terenie Kalisza również **Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy w Kaliszu** realizuje działania na rzecz bezdomnych, zapewnia nocleg dla minimum 40 osób i na ten cel otrzymał dotację z budżetu miasta

w 2024 roku w kwocie **365.000,00 zł**. Udziela również dziennego schronienia w tzw. „Ogrzewalni”. Na to zadanie PCK otrzymał w 2024 roku dotację w kwocie **92.000,00 zł**.

Liczba miejsc dla osób bezdomnych – na co wskazują także doświadczenia ubiegłych lat – jest wystarczająca i zaspokaja w pełni potrzeby bezdomnych mieszkańców naszego miasta. Schronienie w naszych placówkach znajdują także bezdomni spoza Kalisza, najczęściej z gmin ościennych, ale także z innych rejonów naszego kraju. W okresie dużych, długotrwałych mrozów wymienione placówki noclegowe zwiększają liczbę miejsc, wykorzystując jako miejsca noclegowe różne pomieszczenia, które na co dzień mają zupełnie inne przeznaczenie, także świetlice.

Efekty prowadzenia pracy socjalnej z osobami bezdomnymi

Osoby bezdomne, nieposiadające żadnego źródła dochodu otrzymują pomoc, na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. Oprócz pomocy w formie schronienia czy zasiłku, z osobami bezdomnymi prowadzona jest praca socjalna w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności. Osoby bezdomne otrzymują wsparcie i motywację do rozwiązywania ich problemów rodzinnych czy mieszkaniowych. Są aktywizowani do poszukiwania zatrudnienia, poszukiwania pracy oraz starań o własne mieszkanie a osoby uzależnione są motywowane do podjęcia terapii i kierowane do odpowiednich placówek oraz do terapeutów w Klubie Integracji Społecznej działającego przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że spośród osób bezdomnych:

- **ok 72,00 %** osób bezdomnych jest zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, co zwiększa możliwość uzyskania zatrudnienia oraz daje tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego;
- **51 osób** bezdomnych posiada ustalony stopień niepełnosprawności, w tym **11 osób** posiada stopień niepełnosprawności, który został ustalony w 2024 r.;
- **51 osób** objętych było pomocą w formie zasiłku stałego;
- **13 osób** pobierało zasiłek pielęgnacyjny;
- **45 osób** podjęło terapię leczenia uzależnienia od alkoholu,
- **31 osób** podjęło pracę stałą lub okresową;
- zostało wydanych **47 decyzji** o nabyciu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- **3 osoby** uzyskały rentę;
- **2 osoby** zostały umieszczone w domu pomocy społecznej;
- **17 osobom**, które opuściły zakład karny, udzielono pomocy w formie schronienia;
- dla innych ośrodków pomocy społecznej przeprowadzono **139 wywiadów środowiskowych**;
- przekazano **36 informacji** o sytuacji osób bezdomnych dla innych instytucji, m. in. Komendy Miejskiej Policji, Prokuratury, Biura Świadczeń Rodzinnych.

5. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym

Usługi opiekuńcze dla osób starszych i przewlekle chorych

Przyznawanie pomocy w formie usług opiekuńczych należy do obowiązkowych zadań własnych gminy (zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 11 ustawy o pomocy społecznej). Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osobom samotnym pomoc w formie usług

opiekuńczych przysługuje, natomiast art. 50 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy stanowi, że usługi mogą być przyznane osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. **Oznacza to, że przyznanie usług opiekuńczych dla osoby mającej rodzinę jest świadczeniem fakultatywnym.** W mieście Kaliszu pomoc w formie usług opiekuńczych świadczą 2 organizacje pozarządowe: Wielkopolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża z siedzibą w Poznaniu ul. Górna Wilda 99 i Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy z siedzibą w Kaliszu ul. Górnośląska 6, które zostały wyłonione w ramach konkursu ofert, przygotowywanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu. Natomiast dotacja na realizację powierzonego zadania była przekazywana z Urzędu Miejskiego Wydziału Spraw Społecznych i Mieszkańcowych.

Koszt jednej godziny świadczonych usług opiekuńczych zarówno w dni robocze jak i wolne od pracy wynosił od dnia 01.01.2024 r. do 30.06.2024 r. - 37,00 zł oraz od dnia 01.07.2024 r. do 31.12.2024 r. – 39,00 zł. **Łącznie na realizację usług opiekuńczych w 2024 roku wydatkowano 6.127.782,00 zł.**

Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2023 i 2024 wraz z kosztem usług

	2023 rok	2024 rok
Ilość osób objętych usługami opiekuńczymi	650	586
Liczba świadczeń (w godzinach)	173.112	161.404
Koszt usług opiekuńczych (w zł)	5 314 538,40 zł	6.127.782,00 zł

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Wydatki na usługi opiekuńcze w okresie od I do XII 2024 roku

	Wydatkowanie od I do XII 2024 roku		
	Plan	Wykonanie	%
Ogółem środki własne miasta Kalisza	6.491.855,00 zł	6.127.782,00 zł	94,39%
PCK	3.243.800,00 zł	3.072.758,00 zł	94,73 %
PKPS	3.248.055,00 zł	3.055.024,00 zł	94,06 %

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Świadczenie usług opiekuńczych w 2024 roku w podziale na instytucje świadczące usługi

	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota wydatków	Średnia miesięczna ilość godzin dla 1 osoby
Ogółem 2024 rok	586	161.404	6.127.782,00 zł	22,95
PCK	294	80.888	3.072.758,00 zł	22,93
PKPS	292	80.516	3.055.024,00 zł	22,98

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Wydatki związane z zapewnieniem opieki dla osób starszych wymagających pomocy osób drugich wzrastają. Jest to efekt starzenia się społeczności Miasta Kalisza oraz migracji członków rodzin osób starszych, którzy dotychczas zapewniali pomoc i opiekę we własnym, rodzinnym zakresie.

Odpłatność za usługi opiekuńcze od I do VI 2024 roku dla osoby samotnie gospodarującej

Dochód na osobę samotnie gospodarującą określony w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej	Osoba samotnie gospodarująca (dochód od – do zł.)	Wysokość odpłatności usług opiekuńczych ustalona w % od kwoty usługi za 1 godzinę	Pełna odpłatność 37,00 zł
Do 100%	776	nieodpłatnie	0
powyżej 100-140%	776,01 – 1.086,40	5%	1,85 zł
powyżej 140-180%	1.086,41 – 1.396,80	10%	3,70 zł
powyżej 180-220%	1.396,81 – 1.707,20	15%	5,55 zł
powyżej 220-260%	1.707,21 - 2.017,60	20%	7,40 zł
powyżej 260-300%	2.017,61 – 2.328,00	30%	11,10 zł
powyżej 300-340%	2.328,01 – 2.638,40	40%	14,80 zł
powyżej 340-380%	2.638,41 – 2.948,80	50%	18,50 zł
powyżej 380-420%	2.948,81 – 3.259,20	60%	22,20 zł
powyżej 420-460%	3.259,21 – 3.569,60	70%	25,90 zł
powyżej 460-500%	3.569,61 – 3.880,00	80%	29,60 zł
Powyżej 500%	3.880,01	100%	37,00 zł

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Odpłatność za usługi opiekuńcze od VII do XII 2024 roku dla osoby samotnie gospodarującej

Dochód na osobę samotnie gospodarującą określony w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej	Osoba samotnie gospodarująca (dochód od – do zł.)	Wysokość odpłatności usług opiekuńczych ustalona w % od kwoty usługi za 1 godzinę	Pełna odpłatność 39,00 zł
Do 100%	776	nieodpłatnie	0
Powyżej 100-140%	776,01 – 1.086,40	5%	1,95 zł
powyżej 140-180%	1.086,41 – 1.396,80	10%	3,90 zł
powyżej 180-220%	1.396,81 – 1.707,20	15%	5,85 zł
powyżej 220-260%	1.707,21 - 2.017,60	20%	7,80 zł

powyżej 260-300%	2.017,61 – 2.328,00	30%	11,70 zł
powyżej 300-340%	2.328,01 - 2.638,40	40%	15,60 zł
powyżej 340-380%	2.638,41 – 2.948,80	50%	19,50 zł
powyżej 380-420%	2.948,81 – 3.259,20	60%	23,40 zł
powyżej 420-460%	3.259,21 – 3.569,60	70%	27,30 zł
powyżej 460-500%	3.569,61 – 3.880,00	80%	31,20 zł
Powyżej 500%	3.880,01	100%	39,00 zł

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Odpłatność za usługi opiekuńcze od I do VI 2024 roku dla osoby w rodzinie

Dochód na osobę w rodzinie określony w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej	Dochód na osobę w rodzinie (dochód od – do zł.)	Wysokość odpłatności usług opiekuńczych ustalona w % od kwoty usługi za 1 godzinę	Pełna odpłatność 30,70 zł
Do 100%	600	nieodpłatnie	0 zł
powyżej 100-140%	600,01 – 840,00	10%	3,70 zł
powyżej 140-180%	840,01 – 1.080,00	15%	5,55 zł
powyżej 180-220%	1.080,01 – 1320,00	20%	7,40 zł
powyżej 220-260%	1.320,01 - 1.560,00	30%	11,10 zł
powyżej 260-300%	1.560,01 - 1.800,00	40%	14,80 zł
powyżej 300-340%	1.800,01 - 2.040,00	50%	18,50 zł
powyżej 340-380%	2.040,01 – 2.280,00	60%	22,20 zł
powyżej 380-420%	2.280,01 – 2.520,00	70%	25,90 zł
powyżej 420-460%	2.520,01 - 2760,00	80%	29,60 zł
powyżej 460-500%	2.760,01 – 3.000,00	90%	33,30 zł
Powyżej 500%	3000,01	100%	37,00 zł

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Odpłatność za usługi opiekuńcze od VII do XII 2024 roku dla osoby w rodzinie

Dochód na osobę w rodzinie określony w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej	Dochód na osobę w rodzinie (dochód od – do zł.)	Wysokość odpłatności usług opiekuńczych ustalona w % od kwoty usługi za 1 godzinę	Pełna odpłatność 39,00 zł
Do 100%	600	nieodpłatnie	0 zł
powyżej 100-140%	600,01 – 840,00	10%	3,90 zł
powyżej 140-180%	840,01 – 1.080,00	15%	5,85 zł
powyżej 180-220%	1.080,01 – 1.320,00	20%	7,80 zł
powyżej 220-260%	1.320,01 – 1.560,00	30%	11,70 zł
powyżej 260-300%	1.560,01 – 1.800,00	40%	15,60 zł
powyżej 300-340%	1.800,01 – 2.040,00	50%	19,50 zł
powyżej 340-380%	2.040,01 – 2.280,00	60%	23,40 zł
powyżej 380-420%	2.280,01 – 2.520,00	70%	27,30 zł
powyżej 420-460%	2.520,01 – 2.760,00	80%	31,20 zł
powyżej 460-500%	2.760,01 – 3.000,00	90%	35,10 zł
Powyżej 500%	3000,01	100%	39,00 zł

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Dochody z tytułu odpłatności osiągnięto w 2024 roku w kwocie 2.121.184,23 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze

W okresie od 01.01.2024 do 31.12.2024 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym dzieci i młodzieży **korzystało 99 osób**. Na specjalistyczne usługi opiekuńcze wydatковано w 2024 roku **1.767.000 zł**, a środki na zabezpieczenie tej formy pomocy pochodzą od **Wojewody Wielkopolskiego**. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób dorosłych świadczyła Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych z siedzibą w Kaliszu ul. Korczak 4 A. Dla dzieci i młodzieży w okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczyła Fundacja Na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja” z siedzibą w Kaliszu przy ul. Bażanciej 7a, Medikor z siedzibą w Kaliszu przy Aleja Wojska Polskiego 80, Fundacja Wspomagania Rozwoju Dzieci „PAPILIO DZIECIOM” w Kaliszu ul. Aleja Wojska Polskiego 2a oraz Monika Bażant MB-Alimed FIZJOTERAPIA w Kaliszu, ul. Kwiatowa 1.

Firmy zostały wyłonione w drodze zamówienia publicznego na usługi społeczne. Koszt 1 godziny świadczonych usług przez Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych w Kaliszu w okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. wynosił 55,00 zł za 1 godzinę zarówno w dni robocze jak i wolne od pracy.

Koszt 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych przez:

- Medikor w Kaliszu w okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. wynosił 100,00 zł
- Fundację Wspomagania Rozwoju Dzieci „PAPILIO DZIECIOM” w Kaliszu w okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. wynosił 100,00 zł
- Fundację Na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja” w Kaliszu w okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. wynosił 100,00 zł
- Alimed FIZJOTERAPIA w Kaliszu ul. Kwiatowa 1 w okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. wynosił 100,00 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez Medikor w Kaliszu oraz Fundację Wspomagania Rozwoju Dzieci „PAPILIO DZIECIOM” w Kaliszu, Fundację Na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja” z siedzibą w Kaliszu oraz Monika Bażant MB – Alimed FIZJOTERAPIA w Kaliszu są realizowane przez 6 dni w tygodniu.

Wydatki na specjalistyczne usługi opiekuńcze w okresie od I do XII 2024 roku

	Plan	Wykonanie	%
Ogółem środki od Wojewody Wielkopolskiego	1.905.000,00 zł	1.767.000,00 zł	92,76 %

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota wydatków
2024 rok razem	99	23.932	1.767.000,00 zł
Dla dorosłych	39	13.642	738.000,00 zł
Dla dzieci	60	10.290	1.029.000,00 zł

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób dorosłych od I do XII 2024 roku

Kryterium – 776 zł dla osoby samotnie gospodarującej i w rodzinie	Dochód osoby samotnie gospodarującej	Pełna odpłatność – zł dni robocze (R) – 50,00zł
do 776 zł = 100 %	nieodpłatnie	nieodpłatnie
pow. 100% - 220%	776,01 – 1.707,20	1,5% - 0,83 zł
pow. 220% - 250%	1.707,21 – 1.940,00	10% - 5,50 zł
pow. 250% - 300%	1.940,01 – 2.328,00	15%- 8,25 zł
pow. 300% - 400%	2.328,01 – 3.104,00	30% - 16,50 zł
pow. 400% - 500%	3.104,01 – 3.880,00	50% - 27,50 zł
pow. 500% -600%	3.880,01 – 4.656,00	75% - 41,25 zł
powyżej 600%	4.656,01 zł	100% - 55,00 zł

Kryterium – 776 zł dla osoby samotnie gospodarującej i w rodzinie	Dochód na osobę w rodzinie	Pełna odpłatność – zł dni robocze (R) – 50,00zł
do 776 zł = 100 %	nieodpłatnie	nieodpłatnie
pow. 100% - 220%	776,01 – 1.707,20	3,5% - 1,93 zł
pow. 220% - 250%	1.707,21 – 1.940,00	15% - 8,25 zł
pow. 250% - 300%	1.940,01 – 2.328,00	25% - 13,75 zł
pow. 300% - 400%	2.328,01 – 3.104,00	45% - 24,75 zł
pow. 400% - 500%	3.104,01 – 3.880,00	65% - 35,75 zł
pow. 500% -600%	3.880,01 – 4.656,00	85% - 46,75 zł
powyżej 600%	4.656,01 zł	100% - 55,00 zł

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży upośledzonej umysłowo lub wskazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych od I do XII 2024 roku

Kryterium – 776 zł dla osoby samotnie gospodarującej i w rodzinie	Dochód w zł na osobę w rodzinie	Pełna odpłatność – zł dni robocze (R) – 100,00 zł
do 776 zł = 100 %	nieodpłatnie	nieodpłatnie
pow. 100% - 220%	776,01 – 1.707,20	1,5% - 1,50 zł
pow. 220% - 250%	1.707,21 – 1.940,00	10% - 10,00 zł
pow. 250% - 300%	1.940,01 – 2.328,00	15%- 15,00 zł
pow. 300% - 400%	2.328,01 – 3.104,00	30% - 30,00 zł
pow. 400% - 500%	3.104,01 – 3.880,00	50% - 50,00 zł
pow. 500% -600%	3.880,01 – 4.656,00	75% - 75,00 zł
powyżej 600%	4.656,01 zł	100% - 100,00 zł
Kryterium – 776 zł dla osoby samotnie gospodarującej i w rodzinie	Dochód w zł na osobę w rodzinie	Pełna odpłatność – zł dni robocze (R) – 100,00zł
do 776 zł = 100 %	nieodpłatnie	nieodpłatnie
pow. 100% - 220%	776,01 – 1.707,20	3,5% - 3,50 zł
pow. 220% - 250%	1.707,21 – 1.940,00	15% - 15,00 zł
pow. 250% - 300%	1.940,01 – 2.328,00	25% - 25,00 zł
pow. 300% - 400%	2.328,01 – 3.104,00	45% - 45,00 zł
pow. 400% - 500%	3.104,01 – 3.880,00	65% - 65,00 zł
pow. 500% -600%	3.880,01 – 4.656,00	85% - 85,00 zł
powyżej 600%	4.656,01 zł	100% - 100,00 zł

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

IV. Umieszczanie w domach pomocy społecznej

Prawne podstawy umieszczania w domu pomocy społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej (art. 54 ust.1 ustawy o pomocy społecznej).

Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej

Za osoby umieszczone po 1 stycznia 2004 roku w myśl art. 61 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- 1 Mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawy z dochodów dziecka,
- 2 Małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- 3 Gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Odpłatność mieszkańców DPS

Mieszkaniec domu wnosi opłatę w kwocie stanowiącej 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu. Opłata ta jest wnoszona bezpośrednio do domu pomocy społecznej, w którym dana osoba przebywa.

Osoby zobowiązane do ponoszenia opłat za pobyt w DPS członków rodzin

Małżonek, zstępni przed wstępnymi opłatę za pobyt członka rodziny w DPS wnoszą zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej:

- 1.1 W przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej ($776 \text{ zł} \times 300\% = 2.328,00 \text{ zł}$), jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,
- 1.2 W przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie ($600 \text{ zł} \times 300\% = 1.800,00 \text{ zł}$), z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2024 roku uzyskał dochód w wysokości 757.884,68 zł stanowiący partycypację osób zobowiązanych do utrzymania mieszkańców DPS. **Spośród mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej 280 osób posiadało rodziny zobowiązane do alimentacji, w stosunku do 155 osób rodziny uczestniczyły w kosztach utrzymania bliskich w domu pomocy społecznej.**

W stosunku do 73 osób, rodzina nie partycypowała w kosztach z uwagi na dochód nie kwalifikujący do ustalenia opłaty za pobyt członka rodziny w DPS. W stosunku do 7 mieszkańców DPS rodzina pokrywała pełen koszt odpłatności. W ciągu roku 2 mieszkańców DPS miało ustaloną pełną odpłatność tj. w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania w DPS. Natomiast 130 mieszkańców domów pomocy społecznej to osoby samotne, nie posiadające bliskiej rodziny w stosunku do nich Miasto Kalisz pokrywało pozostałe koszty pobytu.

Odpłatność gminy

Gmina, z której osoba została skierowana do DPS ponosi odpłatność w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca domu i osoby zobowiązane.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dopłaca do pobytu mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej. Dopłaty te są zróżnicowane, w zależności od typu domu i wysokości miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w poszczególnych DPS, do których są kierowani mieszkańcy Miasta Kalisza.

Średnia dopłata Miasta Kalisz do jednej osoby, będącej mieszkańcem Kalisza w domach pomocy społecznej wynosiła 4.164,17 zł.

Koszty miesięcznego utrzymania mieszkańca w Domach Pomocy Społecznej, w których byli umieszczeni mieszkańcy Kalisza

Domy Pomocy Społecznej	Ilość osób przebywających w ciągu roku	Miesięczny koszt pobytu jednego mieszkańca	Koszt poniesiony przez miasto Kalisz w skali roku
DPS Kalisz	194	7.042,25 zł	9.694.182,04 zł
DPS Baszków	3	6.373,00 zł	79.524,35 zł
DPS Biskupice	6	7.172,23 zł	280.961,57 zł
DPS Brzozów	1	6.100,00 zł	52.322,00 zł
DPS Broniszewice	3	8.927,77 zł	317.699,64 zł
DPS Chlebno	1	6.422,20 zł	60.947,63 zł
DPS Chróscin-Wieś	23	5.932,72 zł	947.707,70 zł
DPS Dębno	1	6.144,24 zł	46.113,50 zł
DPS Falmierowo	2	5.815,96 zł	56.682,47 zł
DPS Iwonicz	1	6.712,87 zł	52.405,88 zł
DPS Jedlanka	2	6.140,00 zł	100.691,15 zł
DPS Kobyla Góra	13	6.000,00 zł	577.181,19 zł
DPS Kochłowy	9	6.069,00 zł	430.017,58 zł
DPS Kotlin	3	7.343,40 zł	166.348,38 zł
DPS Lisków	13	6.571,77 zł	529.489,99 zł
DPS Marszałki	34	6.325,00 zł	1.216.114,88 zł
DPS Mielżyn	2	8.044,14zł	149.140,82 zł
DPS Mościszki	1	6.690,60 zł	69.700,00 zł
DPS Nieleśtno	1	7.134,00 zł	50.921,04 zł
DPS Ostrów Wlkp.	3	7.832,61 zł	152.027,99 zł
DPS Osiek	2	6.619,23 zł	87.449,58 zł
DPS Pleszew	25	8.199,50 zł	1.912.716,35 zł

DPS Psary	18	6.856,26 zł	1.009.498,41 zł
DPS Pakówka	1	6.070,47 zł	37.431,23 zł
DPS RZADKOWO	1	7.208,86 zł	85.156,17 zł
DPS Rzetnia	3	6.400,00 zł	137.318,06 zł
DPS Sieradz	26	6.717,60 zł	677.773,99 zł
DPS Skierniewice	2	7.026,33 zł	67.684,08 zł
DPS Skrzynno	1	5.893,68 zł	25.461,52 zł
DPS Skęczniew	9	6.334,00 zł	489.338,09 zł
DPS Skubarczewo	1	6.399,00 zł	50.491,62 zł
DPS Ślesin	1	6.959,39 zł	64.253,88 zł
DPS Wierzbica	1	6.708,00 zł	67.886,04 zł
DPS Wysoka	1	6.552,84 zł	49.285,66 zł
DPS Zagórow	4	6.409,00 zł	81.387,61 zł
DPS Zimnowoda	1	6.884,40 zł	66.511,73 zł

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

W 2024 roku 416 mieszkańców pochodzących z Miasta Kalisza przebywało w domach pomocy społecznej i na ten cel wydatkowano środki w wysokości 20.486.521,40 zł. Dla porównania w roku 2023 na ten cel wydatkowano 16.422.337,99 zł.

Do Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu przekazano kwotę w wysokości 9.694.182,04 zł za utrzymanie 194 mieszkańców, natomiast kwotę 10.792.339,36 zł przekazano za pobyt mieszkańców Kalisza przebywających w domach pomocy społecznej poza terenem miasta Kalisza.

W 2024 roku 108 osób zostało zakwalifikowanych do skierowania do domów pomocy społecznej. Umieszczonych zostało łącznie 59 osób (w tym 43 osób w Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu i 16 osób w domach pomocy społecznej poza Kaliszem).

Na podstawie analizy danych stwierdzić należy, że wzrost kosztów utrzymania mieszkańców Domu Pomocy Społecznej oraz starzenie się społeczeństwa Miasta Kalisza generują znaczne koszty świadczeń pomocy społecznej na rzecz osób starszych. W związku z powyższym długofalowa polityka senioralna w perspektywie czasu będzie związana ze znacznym wzrostem wydatków w budżecie Miasta Kalisza związanych z pomocą ludziom starszym.

V. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej – zadania gminy

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wyraźnie podzieliła kompetencje między gminą w zakresie pracy z rodziną biologiczną, a organizowaną przez powiat pieczę zastępczą.

Asystent rodziny

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych miasto zapewnia wsparcie w formie: pracy z rodziną i pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy i wnioskuje do kierownika ośrodka o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych i źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny to profilaktyka i zadania mające na celu przywrócenie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Złożoność i różnorodność zadań, które wynikają z ustawy wymagają długoletniego zaangażowania osób i środków.

Asystent rodziny pracuje z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Taka praca daje możliwość dogłębnego zdiagnozowania przyczyn trudnych sytuacji będących źródłem problemów występujących w danej rodzinie. Praca asystenta rodziny daje możliwość ciągłego wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. O wykonywanie tego zawodu mogą starać się osoby z wyższym i średnim wykształceniem, te ostatnie muszą wykazać, że brały udział w szkoleniach z zakresu, pracy z dziećmi lub rodziną i udokumentować, co najmniej trzyletni staż pracy z dziećmi lub rodziną.

Asystent ma być bliżej rodziny i jej problemów, a jego elastyczny czas pracy powinien być dostosowany do rytmu życia rodziny i jej realnych potrzeb. Jego rola polega na niesieniu pomocy rodzinom dysfunkcyjnym, z małoletnimi dziećmi, w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, w tym w prowadzeniu gospodarstwa domowego, planowaniu wydatków i innych obowiązków rodzicielskich. Współpraca z asystentem ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego i prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Z uwagi na to, że dysfunkcjonalność rodziny ma charakter złożony, a istniejące problemy determinują występowanie kolejnych, konieczne jest objęcie rodziny tą formą pomocy w sposób długofalowy. Ważnym jest, aby asystent rodziny został wprowadzony w odpowiednim dla rodziny czasie, gdy rodzina nie jest jeszcze w zaawansowanym procesie psychodegradacji społecznej.

W roku 2024 praca asystentów rodziny polegała przede wszystkim na kontaktach osobistych z rodzinami. **W roku 2024 asystą rodzinną objęto 119 środowisk, w których przebywało 263 dzieci.** Asystenci zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy mieli pod swoją opieką średnio 15 rodzin.

Rodziny objęte asystą rodzinną. Dane na dzień 31.12.2024 roku

Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie		Dzieci – przedział wiekowy		
	Rodzice	Dzieci	0 – 6 lat	7 – 15 lat	16 – 18 lat
119	166	263	90	156	17

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Główne problemy występujące w rodzinach objętych asystą rodzinną to: niewydolność wychowawcza, zaniedbania wychowawcze, , niezaradność życiowa, upośledzenie umysłowe i choroba psychiczna, brak chęci podjęcia zatrudnienia, zaburzone relacje w rodzinie, brak zaangażowania w sytuację szkolną dzieci i uzależnienia (alkohol, substancje psychoaktywne).

Każda rodzina objęta pomocą asystenta miała inne cele, zasoby i deficyty, do każdej z nich należy podchodzić indywidualnie, aby ustalić skuteczny plan działania z rodziną. Plan działania z rodziną jest aktualizowany przy każdej ocenie sytuacji rodziny. W ten sposób asystent i rodzina mogą ocenić skuteczność współpracy. Podejmowana współpraca z rodzinami była ukierunkowana na

takie problemy jak: budowanie prawidłowych relacji w rodzinie, motywowanie rodzin do samodzielnej realizacji zadań, wprowadzanie treningu czystości, przeprowadzanie rozmów na temat wychowywania dzieci, prowadzenia treningu gospodarowania budżetem domowym, kontrola stanu zdrowia dzieci, poprawa sytuacji materialnej, motywowanie członków rodzin do podejmowania i utrzymywania terapii alkoholowej, pomoc w nauce dzieciom, pokazywanie pozytywnych wzorców spędzania czasu wolnego z dziećmi. **Indywidualna praca z rodziną pozwoliła zmotywować podopiecznych do podjęcia działań, dawno lub w ogóle nie podejmowanych, jak również doprowadzić do wzrostu poczucia ich wartości i sprawczości. Spowodowało to, że 7 rodzin usamodzielniało się i zakończyło współpracę z asystentem.**

W 2024 roku jedno dziecko powróciło do rodziny biologicznej z pieczy zastępczej. Dzieci z pięciu rodzin nie udało się utrzymać w rodzinie naturalnej. W czterech rodzinach z uwagi na nasilający się proces degradacji spowodowany nadużywaniem alkoholu i środków psychoaktywnych, natomiast w jednym przypadku z uwagi na zaniedbania wychowawcze. Dziewiątka dzieci została umieszczona w instytucjonalnej pieczy zastępczej, a czworo trafiło do rodzinnej pieczy zastępczej.

Prowadzona przez asystentów rodziny praca przyczyniła się do m.in: samodzielnego załatwiania spraw urzędowych, zwiększenia dbałości o zdrowie, postawienia diagnozy dzieciom w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, zapisania dzieci do przedszkola, podjęcia terapii uzależnień, podjęcia stałej pracy zarobkowej, poprawienia kompetencji wychowawczych, podjęcie terapii psychologicznej, logopedycznej i pedagogicznej, poprawy sytuacji szkolnej dzieci, uregulowania sytuacji prawnej rodzin czy poprawy sytuacji mieszkaniowej, co liczbowo obrazuje poniższa tabela.

Działania podjęte przez rodziny dzięki wsparciu asystentów rodziny

Działania	Liczba rodzin
Samodzielne załatwienie spraw urzędowych	33
Podjęcie terapii uzależnień	21
Poprawa sytuacji mieszkaniowej	15
Poprawa sytuacji szkolnej dzieci	16
Utrzymanie abstynencji	10
Zapisanie dzieci do przedszkola	24
Poprawa kontaktów ze szkołą dzieci	15
Podjęcie terapii psychologicznej, logopedycznej, pedagogicznej	18
Zwiększenie dbałości o zdrowie	28
Uregulowanie prawne sytuacji życiowej	16
Pozyskanie innego lokalu mieszkaniowego	5
Podjęcie stałej pracy zarobkowej	20
Poprawa kompetencji wychowawczych	19
Zapisanie dzieci do świetlicy socjoterapeutycznej	3
Pozyskanie dodatkowego źródła dochodu (renty, świadczenia pielęgnacyjnego)	11
Indywidualne nauczanie	4
Umieszczenie w stacjonarnych ośrodkach leczenia uzależnień	3
Poprawa relacji wśród dorosłych	14

Uгода z MZBM	3
Zarejestrowanie w PUP	8
Diagnoza w Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej	25
Trening budżetowy	2
Zabezpieczenie miejsca pobytu matki z dziećmi	3
Uzyskanie orzeczenia o niepełnosprawności	14

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na dzień 31.12.2024 r.

Asystenci rodziny w ramach pracy na rzecz rodziny współpracują z wieloma instytucjami. Są to między innymi: kuratorzy sądowi, pedagodzy szkolni, przedszkola, do których uczęszczają dzieci rodzin objętych współpracą. Asystenci rodziny współpracują również z Sądami, Policją, Biurem Świadczeń Rodzinnych, poradniami specjalistycznymi, ośrodkami leczenia uzależnień, Powiatowym Urzędem Pracy, Miejskim Zarządem Budynków Mieszkalnych i Urzędem Miejskim: Wydziałem Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, czy Wydziałem Edukacji, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych oraz Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Ponadto asystenci rodziny brali udział w zespołach oceny sytuacji dziecka, które odbywają się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i PCPR, uczestniczyli również w grupach roboczych w ramach prowadzonej procedury „Niebieskiej Karty”.

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, poszerzyła obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”. Na mocy tej ustawy asystent obejmuje wsparciem nie tylko, jak dotąd, rodziny z dziećmi, ale również małżonków oczekujących dziecka i rodziców dziecka w fazie prenatalnej.

Asystent rodziny wspiera kobiety w ciąży i rodziny w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny. Ponadto rodziny, których dotyczy ustawa „Za życiem” są uprawnione do poradnictwa w zakresie: przewyciężania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Koordynacją w/w poradnictwa zajmuje się asystent rodziny. **W 2024 roku pierwszy raz objęliśmy 1 rodzinę powyższą usługą.** Polega ona na opracowaniu wspólnie z osobami katalogu możliwego do uzyskania wsparcia oraz występowaniu przez asystenta rodziny w imieniu osób, na ich żądanie, do podmiotów wymienionych w ustawie w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia.

W roku 2024 w ramach ustawy „Za życiem” asystenci rodziny udzielili wsparcia **11 kobietom ciężarnym**, w zakresie: pomocy i porady w ramach korzystania z usług placówek ochrony zdrowia, poradnictwa dotyczącego rozwiązań wspierających rodzinę, pomocy w zakresie wsparcia psychologicznego członków rodziny czy edukowania w obszarze przewyciężania trudności w pielęgnacji i wychowywaniu dziecka.

W zakresie tej ustawy podjęto współpracę z: Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym, Przychodniami lekarskimi, Biurem Świadczeń Rodzinnych, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności. Ponieważ asystent rodziny podejmuje koordynację wsparcia na wniosek osób

złożony do Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, asystenci rodziny opracowali ulotki dotyczące wsparcia rodzin w ramach Ustawy „Za życiem”, aby rozpropagować w społeczności lokalnej informacje na temat w/w ustawy, a tym samym dotrzeć do osób wymagających wsparcia i koordynacji działań w zakresie ustawy.

Współfinansowanie ze środków miasta utrzymania dziecka w pieczy zastępczej

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gminy są zobowiązane do współfinansowania kosztów umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej gmina pokrywa 10% kosztów, w drugim roku - 30%, a w trzecim i kolejnych latach - 50%.

Ustawa zakłada, że współfinansowanie ze strony gmin będzie zachęcać do podejmowania różnorodnych działań lokalnych, które mają na celu stworzenie warunków umożliwiających dziecku pozostanie w swoim środowisku rodzinnym.

Współfinansowanie ze środków miasta utrzymania dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2024 roku oraz porównanie z rokiem 2022 i 2023

	2022	2023	2024
Łączna kwota poniesionych wydatków	1 503 295,35 zł	1 680 146,93 zł	2 012 995,18 zł
Liczba dzieci, za które ponoszono wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 10 %	24	25	26
Liczba dzieci, za które ponoszono wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 30 %	17	21	14
Liczba dzieci, za które ponoszono wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 50 %	39	46	47

Zródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Współfinansowanie ze środków miasta utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 roku oraz porównanie z rokiem 2022 i 2023

	2022	2023	2024
Łączna kwota poniesionych wydatków	1 287 314,78 zł	1 607 880,29 zł	1.932.837,83 zł
Liczba dzieci, za które ponoszono wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 10 %	69	95	38
Liczba dzieci, za które ponoszono wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 30 %	55	75	84
Liczba dzieci, za które ponoszono wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 50 %	172	176	145

Zródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Z uwagi na fakt, iż Kalisz jest miastem na prawach powiatu, wydatki te stanowiły równocześnie dochody po stronie powiatu.

VI. Pieczna zastępcza – zadania powiatu

Organizacja opieki w rodzinnej pieczy zastępczej oraz udzielanie pomocy pieniężnej

W 2024 roku na terenie miasta Kalisza funkcjonowało 170 rodzin zastępczych w tym: 7 zawodowych rodzin zastępczych, 35 niezawodowych rodzin zastępczych oraz 128 spokrewnionych rodzin zastępczych. W rodzinach zastępczych w 2024 roku przebywało łącznie 242 dzieci.

W 2024 roku na terenie Miasta Kalisza funkcjonowało 8 rodzinnych domów dziecka: 5 w Kaliszu, natomiast 3 zgodnie z zawartymi porozumieniami na terenie powiatu kaliskiego. Wraz z końcem września 2024 r. zgodnie z oświadczeniem za porozumieniem stron został rozwiązany jeden z rodzinnych domów dziecka funkcjonujących na terenie Miasta Kalisza. W rodzinnych domach dziecka przebywało w 2024 roku łącznie 49 dzieci.

Spośród wszystkich dzieci umieszczonych w kaliskich rodzinach zastępczych oraz rodzinnych domach dziecka 26 to dzieci z terenu innych powiatów – kaliskiego, pleszewskiego, sieradzkiego, łęczyńskiego, ostrowskiego, kolskiego, pączęńskiego, konińskiego, częstochowskiego, kluczborskiego, ciechanowskiego, miasta Wrocław, miasta Poznań, miasta Chorzów oraz miasta Lublin.

W 2024 r. w rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych łącznie 32 nowych dzieci. W tym w spokrewnionych rodzinach zastępczych umieszczono 18 dzieci, w niezawodowych rodzinach zastępczych – 13, a w rodzinnych domach dziecka - 1 dziecko. Żadne nowe dziecko nie zostało umieszczone w zawodowej rodzinie zastępczej.

W 2024 r. rodzinną pieczę zastępczą z terenu miasta Kalisza opuściło 27 dzieci (w tym: 4 dzieci wróciło pod opiekę rodziców biologicznych, 4 dzieci trafiło do placówki opiekuńczo-wychowawczej, 4 dzieci trafiło do innej rodziny zastępczej/rodzinnego domu dziecka, 1 dziecko zostało przysposobione, 12 pełnoletnich wychowanków opuściło rodziny zastępcze i rozpoczęło procesy usamodzielnienia, 2 dzieci – inne).

Udzielanie pomocy pieniężnej

W 2024 r. w związku z Obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka, wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej oraz wysokości kwot określonych w umowach , od 01.06.2024 r. **wzrosły kwoty świadczeń na utrzymanie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej (dla rodzin zastępczych spokrewnionych kwota 1.002,00 zł, dla rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka 1.517,00 zł na jedno dziecko, świadczenie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka w związku z niepełnosprawnością – 306,00 zł).**

Wydatki na rodzinną pieczę zastępczą w Mieście Kaliszu zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Udzielona pomoc finansowa dla rodzin zastępczych w 2024 roku oraz porównanie z latami 2023 i 2022

Przeznaczenie środków	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dodatek z tytułu niepełnosprawności	2.437.430,00 zł	2.716.479,16 zł	3.182.399,00 zł

Świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	25.950,00 zł	27.750,00 zł	23.280,00 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla zawodowych rodzin zastępczych	264.364 ,00 zł	361.823,60 zł	344.136,58 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy w zawodowych i niezawodowych rodzinach zastępczych	50.575,00 zł	64.660,91 zł	63.840,80 zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	2.200,00 zł	1.200,00 zł	8.000,00 zł
Wydatki związane z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	0 zł	400,00 zł	3.700,00 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	70.220,00 zł	90.000,08 zł	68.142,24 zł
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	0zł	0 zł	0 zł
RAZEM	2.850.739,00 zł	3.262.313,75 zł	3.693.498,62 zł

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Dodatkowo w 2024 roku na 1 dziecko (z terenu powiatu kluczborskiego) przebywające w rodzinie zastępczej spokrewnionej na terenie miasta Kalisza **poniesione zostały wydatki na opiekę i wychowanie tego dziecka w ramach zawartego z powiatem porozumienia, a wydatki te wyniosły 11.509,00 zł** (rozliczanie w formie dotacji).

W 2024 roku w ramach realizacji zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy udzielono pomocy, na które składały się: **finansowanie pobytu dzieci – obywateli Ukrainy w polskim systemie pieczy zastępczej i obsługa zadania, na które wydatkowano kwotę 25.098,10 zł**. Pomoc ta została wypłacona dla dziecka pochodzącego z terenu Miasta Kalisza, a przebywającego w rodzinie zastępczej na terenie powiatu jarocińskiego.

Udzielona pomoc finansowa dla rodzin pomocowych w 2024 roku oraz porównanie z latami 2023 i 2022

Przeznaczenie środków	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka oraz dodatku z tytułu niepełnosprawności	3.587,00 zł	7.298,63 zł	11.498,26 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla rodziny pomocowej	1.079,00 zł	1.887,04 zł	633,42 zł

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Udzielona pomoc finansowa dla rodzinnych domów dziecka w 2024 roku oraz porównanie z latami 2023 i 2022

Przeznaczenie środków	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka oraz dodatek z tytułu niepełnosprawności	551.029,00 zł	610.774,62 zł	728.610,00 zł
Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	5.600,00 zł	14.000,00 zł	2.300,00 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla prowadzących rodzinny dom dziecka	370.907,00 zł	446.815,06 zł	562.475,17 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy w rodzinnym domu dziecka	137.029,00 zł	248.782,83 zł	329.755,85 zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	3.200,00 zł	3.500,00 zł	11.500,00 zł
Środki finansowe innych nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowanie rodzinnego domu dziecka	10.834,00 zł	8.598,00 zł	5.904,00 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka	108.547,00 zł	128.071,60 zł	132.655,00 zł
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka	18.000,00 zł	18.500,00 zł	21.859,00 zł
RAZEM	1.205.146,00 zł	1.479.042,11 zł	1.795.059,02 zł

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Dane zawarte w powyższych tabelach wskazują, iż wydatki na rodzinną pieczę zastępczą w latach 2022-2024 rosły. Największy wzrost kosztów odnotowano w obszarach związanych z utrzymaniem dzieci, wynagrodzeniami dla prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin zastępczych zawodowych oraz wynagrodzeniami dla osób do pomocy w rodzinach zastępczych (zarówno zawodowych, jak i niezawodowych).

Udzielona pomoc finansowa dla rodzin zastępczych na terenie innych powiatów, w których przebywają dzieci pochodzące z terenu Miasta Kalisza – 2024 r.

Na pomoc finansową dla rodzin zastępczych na terenie 15 innych powiatów, w których przebywało w 2024 roku 43 dzieci pochodzących z terenu Miasta Kalisza wydatkowano kwotę 725.176,75 zł.

Liczba dzieci pochodzących z terenu Miasta Kalisza przebywająca w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów w 2024 r.

Nazwa powiatu	Liczba dzieci
kaliski	18
sieradzki	2
poznański	4
ostrowski	4
jarociński	1
pleszewski	5
Miasto Kielce	1
kamieniogórski	1
garwoliński	1
trzebnicki	1
łańcucki	2
nowosądecki	1
kępiński	1
Miasto Łódź	2
turecki	2
Łącznie	43

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Świadczenie wychowawcze dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej

Od dnia 01.06.2022 r. świadczenie wychowawcze dla dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej wypłacane jest przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W związku z powyższym tut. Ośrodek, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej wydał na wniosek rodziny lub dyrektora Domu Dziecka w Kaliszu – **236 zaświadczeń o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.**

Pomoc w integracji ze środowiskiem dla osób opuszczających rodziny zastępcze, niektóre rodzaje placówek opiekuńczo – wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

Osoby kończące pobyt w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, domach dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży oraz zakładach poprawczych mogą liczyć na wsparcie w samodzielnym wejściu w dorosłe życie.

To wsparcie obejmuje pracę socjalną, która ma pomóc im w integracji ze społeczeństwem i usamodzielnieniu. Dodatkowo, osoby te mogą skorzystać z następujących form pomocy:

- Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki,
- Pomoc pieniężna na usamodzielnienie,
- Pomoc na zagospodarowanie,
- Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.

W 2024 roku w związku z Obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka, wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej oraz wysokości kwot określonych w umowach **wzrosły świadczenia pieniężne dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.**

W 2024 roku usamodzielniani wychowankowie jako wsparcie finansowe otrzymali pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, pomoc pieniężną na usamodzielnienie oraz pomoc na zagospodarowanie w poniższych kwotach:

- **258.198,24 zł** wychowankowie rodzin zastępczych,

- **59.337,10 zł** wychowankowie placówek opiekuńczo - wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych oraz młodzieżowych ośrodków socjoterapii zapewniających całodobową opiekę.

Poniższe tabele przedstawiają szczegółowe wydatki na usamodzielnianych wychowanków.

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki w 2024 r. oraz porównanie z latami 2023 i 2022

Wydatki dla wychowanków opuszczających:	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Rodziny zastępcze / ilość osób	94.007,78 zł / 23 osoby	109.952,70 zł / 22 osoby	120.696,24 zł* / 20 osób
Placówki opiekuńczo- wychowawcze oraz MOW-y, MOS- y, zakłady poprawcze i inne / ilość osób	55.775,93 zł/ 18 osób	36.059,60 / 7 osób	39.113,10 zł / 6 osób

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

* w tym kwota 51.024,00 zł (za okres od III do XII 2024 r.) jako wkład własny w ramach realizacji projektu "Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie kaliskim".

Pomoc pieniężna na usamodzielnienie w 2024 r. oraz porównanie z latami 2023 i 2022

Wydatki dla wychowanków opuszczających:	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Rodziny zastępcze / ilość osób	27.438,00 zł/ 4 osoby	54.352,00 zł / 10 osób	99.788,00 zł / 12 osób
Placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz MOW- y, MOS-y, zakłady poprawcze i inne / ilość osób	25.354,00 zł/ 4 osoby	41.453,00 / 5 osób	9.991,00 zł / 1 osoba

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie w 2024 r. oraz porównanie z latami 2023 i 2022

Wydatki dla wychowanków opuszczających:	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Rodziny zastępcze / ilość osób	20.000,00 zł/ 5 osób	16.551,00 zł / 8 osób	37.714,00 zł / 12 osób
Placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz MOW-y, MOS-y, zakłady poprawcze i inne / ilość osób	27.220,00 zł/ 6 osób	8.603,00 zł / 4 osoby	10.233,00 zł / 3 osoby

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Pomoc mieszkaniowa

Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych którzy opuszczają pieczę zastępczą i realizują indywidualny program usamodzielnienia, mają możliwość zamieszkania w mieszkaniu treningowym. W Kaliszu funkcjonuje **mieszkanie treningowe dla usamodzielnianych wychowanków przy ul. Zamkowej 12/10, które przeznaczone jest dla 6 wychowanków**. Jest to pięciopokojowe mieszkanie z kuchnią, przedpokojem, dwoma łazienkami i spiżarnią, oferuje tymczasowe schronienie i wsparcie dla młodych osób, które rozpoczynają samodzielne życie.

W mieszkaniu treningowym zatrudnionych jest 4 wychowawców po 0,25 etatu, którzy sprawują nadzór nad mieszkaniem, jak również służą pomocą i wsparciem przebywającym w mieszkaniu wychowankom.

W 2024 r. z pobytu w mieszkaniu treningowym skorzystało 6 osób. **Na dzień 31.12.2024 r. zgodnie z decyzjami administracyjnymi w mieszkaniu treningowym przy ul. Zamkowej przebywało 3 wychowanków.**

W 2024 r. w mieszkaniu treningowym przy ul. Zamkowej 12/10 w Kaliszu przeprowadzono prace remontowe w pokojach oraz łazienkach. Dodatkowo mieszkanie wyposażono w nowe meble, m.in. łóżka, biurka, szafy, krzesła, sprzęt AGD i inne. Przeprowadzone prace pozwoliły na zwiększenie ilości miejsc dostępnych dla wychowanków w ww. mieszkaniu. Remont oraz zakup wyposażenia był możliwy dzięki realizacji projektu "Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie kaliskim". Projekt jest finansowany ze środków Programu „Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021 – 2027” .

Instytucjonalna piecza zastępcza

Dziecko, które nie może pozostać pod opieką rodziców, może trafić do jednej z czterech rodzajów placówek opiekuńczo-wychowawczych:

- interwencyjnej,
- rodzinnej,
- socjalizacyjnej,
- specjalistyczno-terapeutycznej.

W placówce dziecko otrzymuje całodobową opiekę i wychowanie, a także zaspokajane są jego potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne i społeczne. Placówka zapewnia również dostęp do opieki zdrowotnej i edukacji.

Koszty pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej ponosi powiat, w którym dziecko mieszkało przed umieszczeniem w pieczy zastępczej. Tabele przedstawiają dane dotyczące dzieci z Kalisza, które przebywają w instytucjonalnej pieczy zastępczej w innych powiatach.

Łączna kwota wydatków poniesionych za pobyt dzieci pochodzących z terenu Miasta Kalisza przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu w 2024 r. oraz porównanie z latami 2023 i 2022

	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Łączna kwota wydatków poniesionych za pobyt dzieci pochodzących z terenu Miasta Kalisz, a przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu.	1.700.195,94 zł	1.452.186,68 zł	1.957.675,06 zł

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Liczba dzieci pochodzących z terenu Miasta Kalisza przebywająca w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innych powiatów w 2024 r. oraz porównanie z latami 2023 i 2022

Rok	Nazwa powiatu	Liczba dzieci
2022	kaliski	12
	pleszewski	5
	jarociński	2
	gnieźniński	1
	turecki	2
	wałbrzyski	2
	przeworski	6
	Miasto Wrocław	1
	Łącznie:	31 dzieci
2023	kaliski	13
	pleszewski	4
	jarociński	2
	przeworski	6
	turecki	1
		Łącznie:
2024	kaliski	10
	ostrzeszowski	1
	turecki	1
	kraśnicki	1
	pleszewski	1
	płoński	1
	przeworski	4
	wolsztyński	1
	jarociński	2
	lipski	1
	Łącznie:	28 dzieci

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz zakładach opiekuńczo-wychowawczych w 2024 roku oraz porównanie z latami 2023 i 2022

Placówka	ROK 2022	ROK 2023	ROK 2024
Dom Dziecka Nr 1 w Kaliszu	od 1 kwietnia 6.230,97 zł	od 1 kwietnia 7.293,94 zł	od 1 kwietnia 8.598,49 zł
Dom Dziecka Nr 2 w Kaliszu	od 1 kwietnia 6.320,00 zł	od 1 kwietnia 6.792,23 zł	od 1 kwietnia 7.730,86 zł
Dom Dziecka Nr 3 w Kaliszu	od 1 kwietnia 6.333,32 zł	od 1 kwietnia 7.482,30 zł	od 1 kwietnia 7.988,32 zł
Dom Dziecka w Liskowie, pow. kaliski	od 1 kwietnia 7.776,20 zł	od 1 kwietnia 8.105,74 zł	od 1 kwietnia 8.749,25 zł
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Aniołów Stróżów w Ostrowie Kaliskim, pow. kaliski	od 1 kwietnia 5.409,41 zł	od 1 kwietnia 5.888,73 zł	od 1 kwietnia 6.179,37 zł

Placówka Opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego w Brzezinach pow. kaliski	od 1 kwietnia 5.731,10 zł	od 1 kwietnia 3.095,84 zł	od 1 kwietnia 2.812,35 zł
Dom Dziecka w Pleszewie, pow. pleszewski	od 1 lutego 6.706,00 zł	od 1 lutego 8.181,00 zł	od 1 lutego 9.547,00 zł
Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie, pow. pleszewski	od 1 lutego 6.101,00 zł	od 1 lutego 7.637,00 zł	od 1 lutego 9.307,00 zł
Rodzinny Dom Dziecka w Białobłotach, pow. pleszewski	od 1 lutego 3.151,00 zł	od 1 lutego 3.814,43 zł	od 1 lutego 4.403,42 zł
Salezjańska Placówka Wsparcia Dziecka i Rodziny im. Św. Rodziny w Pleszewie, pow. pleszewski	od 1 lutego 4.565,16 zł	od 1 lutego 5.204,61 zł	od 1 lutego 5.634,76 zł
Dom Dziecka nr 1 w Górze pow. jarociński	od 1 marca 5.431,45 zł	od 1 kwietnia 7.285,90 zł	od 1 kwietnia 6.628,00 zł
Dom Dziecka w Kaczkach Średnich, pow. turecki	od 1 marca 3.135,00 zł	od 1 marca 3.433,00 zł	od 1 stycznia 9.014,88 zł
Dom dla Dzieci w Rakszawie/Dom Dziecka w Lipniku (zmiana adresu od III/2023), powiat przeworski	od lutego 4.829,75 zł	od 1 lutego 6.014,00 zł	od 1 lutego 7.877,59 zł
Placówka Opiekuńczo-wychowawcza typu interwencyjnego w Kraśniku, pow. kraśnicki	-	od 1 lutego 5.250,00 zł	od 1 lutego 5.800,00 zł
Powiatowy Zespół Placówek Pomocy Rodzinie i Dziecku w Siennie, Socjalizacyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Siennie/ od 01.09.2024 r. POW Dom Dziecka nr 1 w Lipsku, pow. lipski	-	-	od 1 marca 6.508,10 zł
Dom Dziecka w Książenicach pow. ostrzeszowski	-	-	od lutego 6.516,00 zł
Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna „Odzyskać Radość” Kraszewo-Czubaki, gm. Raciąż pow. płoński	-	-	od kwietnia 5.031,09 zł
Dom Dziecka „DROGA” w Wolsztynie pow. wolsztyński	-	-	od lutego 8.923,98 zł

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

W okresie sprawozdawczym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego **poza Kaliszem przebywało 21 dzieci z naszego miasta, za pobyt których poniesiono wydatki w łącznej kwocie 1.502.813,88 zł.**

Wydatki za dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu interwencyjnego, ponosi powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego (Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie, Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych im. Aniołów Stróżów w Ostrowie Kaliskim, Placówka Opiekuńczo-

Wychowawcza typu interwencyjnego w Kraśniku) w 2024 r. przebywało 7 wychowanków, na utrzymanie których miasto Kalisz przekazało łącznie kwotę 454.861,18 zł.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w zakładach opiekuńczo-leczniczych w 2024 roku oraz porównanie z latami 2023 i 2022

Placówka	ROK 2022	ROK 2023	ROK 2024
ZOL dla dzieci Kraszewo-Czubaki, pow. płoński	od 1 marca 2.676,88 zł	od 1 marca 3.176,88 zł	od 1 marca 3.561,92 zł
ZOL dla Dzieci Wierzbice, pow. wrocławski	od 1 marca 2.676,88 zł	od 1 marca 3.176,88 zł	od 1 marca 3.561,92 zł
Ośrodek Lecznico-Rehabilitacyjny Pałac Kamieniec, pow. tarnogórski	od 1 stycznia 3.666,83 zł	od I-IX 4.194,86 zł od X-XII 4.951,44 zł	od I-VIII 5.515,91 zł od IX-XII 6.178,95 zł
ZOL w Jaszgotle Kąty Wrocławski, pow. wrocławski	od 1 marca 2.676,88 zł	od 1 marca 3.176,88 zł	od 1 marca 3.561,92 zł
ZOL dla Dzieci i Młodzieży w Ozimku, pow. opolski	-	od 1 marca 3.176,88 zł	od 1 marca 3.561,92 zł

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Ponadto w roku 2024 Miasto Kalisz poniosło wydatki z tytułu **współfinansowania kosztów pobytu 6 dzieci urodzonych w Kaliszu, a przebywających** na podstawie postanowienia sądu w **zakładach opiekuńczo-leczniczych**. Na ten cel wydatkowano kwotę **69.601,79 zł**.

W 2024 roku miasto Kalisz na **pokrycie kosztów pobytu 6 dzieci urodzonych w Kaliszu, a przebywających** na podstawie postanowienia sądu w **zakładach opiekuńczo-leczniczych** wydatkowało kwotę **199.476,96 zł**.

VI. a Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Monitorowanie sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej

Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wobec **170 rodzin zastępczych, które funkcjonowały na terenie Kalisza oraz 8 rodzinnych domów dziecka** realizowali pracownicy Działu Pieczy Zastępczej i Pomocy Instytucjonalnej MOPS w Kaliszu: specjaliści pracy socjalnej, pracownicy socjalni, pedagog/specjalista pracy z rodziną oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej.

Monitorowaniem i pomocą w 2024 roku objętych było w sumie 242 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i 49 dzieci, które przebywały w rodzinnych domach dziecka.

Realizując zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej pracownicy Działu odbyli w 2024 roku w sumie 465 posiedzeń w związku z dokonywaniem okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Protokoły z okresowych ocen sytuacji dzieci w formie pisemnej każdorazowo były przekazywane do Sądu Rejonowego w Kaliszu. Ponadto do

Sądu Rejonowego w Kaliszu przekazywane były sprawozdania dotyczące całokształtu sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej.

Dla nowych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej pracownicy przygotowywali plany pomocy dziecku, w pozostałych przypadkach dokonywano modyfikacji ww. planów. Pracownicy Działu sporządzili w sumie 55 ocen osób prowadzących rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka. Do Wielkopolskiego Ośrodka Adopcyjnego w Kaliszu pracownicy zgłosili informacje o 11 dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną. W związku z procedurą kwalifikującą do przysposobienia na prośbę WOA sporządzane były szczegółowe opinie. Dodatkowo pracownicy przygotowywali wnioski do Sądu o uregulowanie sytuacji prawnej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Realizując zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej pracownicy podejmowali współpracę ze szkołami, przedszkolami, świetlicami socjoterapeutycznymi, przychodniami, policją oraz kuratorami sądowymi. Na bieżąco aktualizowane były dane osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzących rodzinne domy dziecka. Opiekunom zastępczym zapewniono wymagane ustawowo badania psychologiczne.

Wsparcie pełnoletnich wychowanków

W ramach realizowanych zadań pracownicy Działu Pieczy Zastępczej i Pomocy Instytucjonalnej wspierali pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, sporządzali programy usamodzielnienia oraz ich aktualizacje. Wsparcie udzielane było 61 pełnoletnim wychowankom, którzy opuścili pieczę zastępczą i Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze, jak również 36 wychowankom pozostającym po osiągnięciu pełnoletności w dotychczasowej rodzinie zastępczej. Pomoc w procesie usamodzielnienia dotyczyła realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia: motywowania do kontynuowania nauki, monitorowanie sytuacji zdrowotnej, udzielania pomocy w dotarciu do pomocy prawnej, psychologicznej, pomoc w załatwieniu spraw urzędowych w kompletowaniu dokumentów m.in. niezbędnych do złożenia wniosku o przyznanie mieszkania.

Wsparcie psychologiczne i pedagogiczne

Rodzinom zastępczym, prowadzącym rodzinne domy dziecka, dzieciom w nich umieszczonym oraz pełnoletnim wychowankom udzielane było wsparcie psychologiczne i pedagogiczne.

Wsparciem psychologicznym w 2024 r. objętych było 75 rodzin, którym udzielono w sumie 163 porad. Wsparciem pedagogicznym objętych było 86 rodzin, którym udzielono w sumie 196 porad.

Wspieranie rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka przez koordynatorów.

Na wniosek rodziny zastępczej / prowadzącego rodzinny dom dziecka zostają one objęte opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. **W 2024 roku wsparciem 6 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej objętych było 58 rodzin zastępczych i 3 rodzinne domy dziecka.** W ww. rodzinach łącznie przebywało 117 dzieci. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej – zatrudnieni w ramach zadaniowego czasu pracy- udzielali pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w wypełnianiu ich funkcji.

Praca koordynatorów miała charakter wieloaspektowy, ukierunkowany m.in. na wzmacnianie więzi pomiędzy dziećmi a opiekunami zastępczymi, udzielanie pomocy w organizowaniu kontaktów z rodziną biologiczną dziecka w celu podtrzymania więzi oraz poczucia przynależności, podnoszenie kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych, doskonalenie metod wychowawczych, rozwiązywanie i łagodzenie konfliktów w rodzinach zastępczych oraz konfliktów między rodzinami biologicznymi a rodzinami zastępczymi.

Ponadto koordynatorzy motywowali i wspierali rodziców zastępczych w podejmowaniu działań na rzecz rozwijania pasji dzieci bądź podejmowania nowych aktywności w ramach organizacji czasu wolnego; zapewniali pomoc psychologiczną, reedukacyjną, terapeutyczną, pomagali przy

załatwianiu spraw urzędowych, łagodzą napięcia wewnątrzrodzinne, udzielali pomocy w poprawie sytuacji szkolnej, a także pomocy w rozwiązywaniu kryzysów występujących w rodzinie zastępczej i zapobieganiu wypaleniu zawodowemu.

W trakcie 2024 roku koordynatorzy odbyli w sumie 842 wizyt w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka a także 83 wizyt w placówkach oświatowych i innych instytucjach, uczestniczyli w 12 spotkaniach dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej z ich rodzicami.

Promowanie rodzicielstwa zastępczego

W celu pozyskania kandydatów na rodziny zastępcze, MOPS w Kaliszu promował rodzicielstwo zastępcze. W ramach kampanii umieszczono informacje o rodzicielstwie zastępczym na stronie internetowej MOPS w Kaliszu oraz na stronach Urzędu Miasta Kalisza. Udzielano wywiadów dotyczących rodzicielstwa zastępczego dla **lokalnych stacji radiowych (Radio Eska, Radio Rodzina) oraz dla kanału internetowego: „Kanał z serducha”** – materiały są dostępne na ich profilu na Facebooku oraz na portalu Youtube.

Ulotki i plakaty promujące rodzicielstwo zastępcze zostały rozwieszane i pozostawiane w szkołach, przychodniach, przedszkolach, żłobkach, punktach handlowo-usługowych oraz instytucjach na terenie miasta. W celu promocji rodzinnej pieczy zastępczej aktywnie jest prowadzony profil na platformie internetowej Facebook (**nazwa profilu: MOPS w Kaliszu – Piecza Zastępcza**).

Strona poświęcona jest wydarzeniom związanym z rodzicielstwem zastępczym, poszukiwaniem rodzin gotowych zaopiekować się dziećmi w potrzebie oraz udostępnianiem informacji dotyczących aktywności organizowanych przez MOPS w Kaliszu.

Okazją do promowania rodzicielstwa zastępczego były również obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu z w ramach projektu „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej subregionu kaliskiego” finansowanego ze środków unijnych zorganizował w dniu 20.06.2024 r. konferencję pod nazwą „**Akademia Rodzicielstwa Zastępczego**”. W wydarzeniu wzięły udział rodziny zastępcze wraz z dziećmi, kandydaci na rodziny zastępcze, przedstawiciele władz miasta, instytucje i organizacje współpracujące z MOPS w Kaliszu, pracownicy MOPS w Kaliszu oraz wolontariusze i wszystkie osoby zaangażowane w organizację tego wydarzenia. Podczas konferencji odbyły się ciekawe prelekcje związane z tematyką pieczy zastępczej, wystąpił między innymi dr Przemysław Gąsiorek – psycholog, pedagog terapeuta dzieci i rodzin, dr Justyna Leszka – pedagog specjalny, logopeda, terapeuta dzieci z zaburzeniami rozwoju, certyfikowany terapeuta czy Katarzyna Telega – pedagog, czynny zawodowo mediator, członek Polskiego Centrum Mediacji. Równocześnie z wykładami odbył się piknik dla dzieci podczas którego przygotowano dla nich szereg atrakcji tj. zabawy z animatorami, dmuchańce, malowanie twarzy, kącik plastyczny, warsztaty taneczne i sportowe, wóz strażacki, warsztaty z pierwszej pomocy, warsztaty „wytwórni kreatywności” a także poczęstunek w postaci przekąsek i grilla. Do zorganizowania wydarzenia zostało zaproszonych wielu lokalnych przedsiębiorców w ramach sponsoringu, którzy wykazali się dużym wsparciem i pomocą. Wydarzenie w całym środowisku rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz instytucji z nimi związanych odbiło się szerokim zainteresowaniem.

Wydarzenie było okazją do uczczenia tego święta, podziękowania opiekunom zastępczym za trud i zaangażowanie w opiekę nad dziećmi, oraz stworzyło ogromną okazję do integracji, zdobycia wiedzy, wymiany doświadczeń i wspólnej zabawy.

Szkolenie kandydatów na rodziny zastępczej

W 2024 roku pracownicy dokonywali analizy sytuacji kandydatów na różnego typu rodziny zastępcze, wydawali opinie o kandydatach na potrzeby Sądu i innych instytucji. Z kandydatami przeprowadzono badania psychologiczne, dokonywano wstępnej kwalifikacji kandydatów, którzy

zgłosili się na szkolenie na niezawodowe rodziny zastępcze. **W 2024 r. w szkoleniu dla kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze z terenu Kalisza uczestniczyło 15 osób (10 rodzin) i 9 osób (6 rodzin) uzyskało kwalifikacje.**

Wzmacnianie kompetencji opiekunów zastępczych

W 2024 roku w ramach kampanii przeciwdziałania przemocy domowej MOPS w Kaliszu kontynuował szkolenie i warsztaty dla funkcjonujących rodzin zastępczych pn.: „**MOC pluszowego misia**”. Szkolenie, w którym wzięło udział 16 rodzin zastępczych miało na celu edukację z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, przekazanie wiedzy na temat mechanizmów przemocy, działań prewencyjnych, procedury „Niebieskiej Karty” a także wzmocnienie i podniesienie kompetencji wychowawczych opiekunów.

Wspieranie rodzin zastępczych

W 2024 roku reaktywowano grupę wsparcia, w której uczestniczyły chętne rodziny zastępcze. W trakcie spotkań które odbywały się w 1 lub 2 razy w miesiącu – uczestnicy nawiązywali relacje między sobą, wymieniali się doświadczeniami i wzajemnie wspierali. Grupa wsparcia działała w ramach projektu finansowanego ze środków unijnych pn. „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie kaliskim”.

Działania na rzecz integracji rodzin zastępczych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu zorganizował w październiku 2024 r. **trzydniowy wyjazd integracyjno poznawczy** połączony z warsztatami podnoszącymi kompetencje opiekuńczo-wychowawcze opiekunów. **W wyjeździe wzięło udział 29 dzieci i 18 opiekunów zastępczych** oraz 3 pracowników na co dzień pracujących z rodzinami.

VII. Interwencja kryzysowa

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu zadania interwencji kryzysowej realizuje w oparciu o dwie ustawy: ustawę o pomocy społecznej i ustawę o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód.

W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy.

Interwencja kryzysowa jest adresowana zarówno do dzieci oraz młodzieży, jak i osób dorosłych, które znalazły się w trudnej sytuacji. Wśród takich traumatycznych wydarzeń należy wyróżnić:

- doświadczanie przemocy fizycznej lub/oraz psychicznej;

- konflikty w rodzinie;
- śmierć bliskiej osoby;
- ciężka choroba;
- choroba bliskiej osoby;
- niespodziewane wydarzenia losowe (np. wypadek, pożar);
- myśli samobójcze
- gwałty i nadużycia seksualne;
- nieumiejętność emocjonalnego radzenia sobie w kryzysowych sytuacjach takich jak utrata lub żałoba .

Sześciopięcioletni model interwencji kryzysowej charakteryzuje się określeniem problemu, zapewnieniem bezpieczeństwa, udzieleniem adekwatnego wsparcia, analizą wielu możliwości pomocy, budowaniem czy konstruowaniem planu pomocy, uzyskaniem zobowiązania w przypadku dużej mobilności psychicznej klienta.

Do zadań interwenta kryzysowego i pracowników zatrudnionych w Dziale Interwencji Kryzysowej

- psychologów, pracowników socjalnych, opiekunów należy:
- przedstawianie osobie poszkodowanej różnych możliwości wyjścia z danej sytuacji kryzysowej;
- zapewnienie poszkodowanej osobie bezpieczeństwa podczas pobytu w schronisku dla ofiar przemocy domowej lub w schronisku dla ofiar będących w stanie kryzysu;
- wsparcie specjalistyczne przez pracowników socjalnych dla mieszkańców schronisk – ofiar przemocy domowej oraz ofiar klęsk żywiołowych, pożarów, poważnych awarii jak zalania mieszkania, brak ogrzewania z uwagi na awarię pieca, ekstremalnych warunków pogodowych, (pomoc w sprawach urzędowych, sądowych, alimentacyjnych, organizacyjnych, bytowych, zdrowotnych),
- pomoc psychologiczna dla osób doznających przemocy domowej oraz dla osób będących w innych sytuacjach kryzysowych często połączonych z zagrożeniem zdrowia i życia;
- przeciwdziałanie agresji i przemocy-działania profilaktyczne i edukacyjne,
- konsultacje psychologiczne dla osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- interwencyjne wizyty w miejscu zamieszkania osób będących w sytuacjach kryzysowych (np. śmierć bliskich, pożar),
- psychologiczne wizyty terenowe u osób z objawami zaburzeń psychicznych,
- działania interwencyjne w sytuacjach zagrożenia próbami samobójczymi,
- telefoniczne wsparcie psychologiczne dla mieszkańców Kalisza.

Osoby **doznające przemocy domowej** lub **dotknięte** innymi sytuacjami kryzysowymi mogą w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie w:

1. Schronisku dla osób doznających przemocy domowej:

- **w 2024 roku ogółem zamieszkiwało 22 osoby, w tym 12 dzieci**
- w 2023 roku ogółem zamieszkiwało 19 osób, w tym 12 dzieci
- w 2022 roku ogółem zamieszkiwało 34 osób, w tym 14 dzieci
- w 2021 roku zamieszkiwało 217osób, w tym 7 dzieci.
- w 2020 roku zamieszkiwało 21 osób, w tym 9 dzieci.

2. Schronisku dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu

- **w 2024 roku przebywało 66 osób, w tym 23 dzieci**
- w 2023 roku przebywało 86 osób, w tym 33 dzieci
- w 2022 roku zamieszkiwało 79 osób, w tym 7 dzieci

- w 2021 roku ogółem zamieszkiwało 41 osób, w tym 7 dzieci;
- w 2020 roku zamieszkiwało 38 osób, w tym 11 dzieci.

Łącznie w 2024 r. przebywało w Schroniskach 40 rodzin, łącznie 88 osób, w tym 46 kobiet i 35 dzieci. Na dzień 31.12.2024 r. w schroniskach przebywało 14 osób, w tym 9 kobiet i 5 dzieci. Mieszkańcy schronisk w roku sprawozdawczym 2024 w schroniskach dla osób doznających przemocy domowej przebywali łącznie 1.293 doby, a w schroniskach dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu 2.998 dób. Tak więc łącznie w schroniskach osoby przebywały przez 4.291 osobodni.

Ogółem w 2024 roku MOPS dysponował w schroniskach 22 miejscami, a w przypadku dostawienia **25 miejscami**, w tym 12 miejsc dla **osób doznających przemocy domowej** z możliwością poszerzenia o 3 miejsca i 9 miejsc dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu z możliwością poszerzenia o 3 miejsca.

W ramach działań interwencyjnych mogą zostać przyjęte osoby spoza terenu Miasta Kalisza. Gmina właściwa ze względu na zamieszkanie osoby będącej w kryzysie ponosi wydatki w wysokości 50 zł /1 dobę/1 osobę. Przyjęcie osoby następuje na wniosek osoby zainteresowanej, o czym niezwłocznie informowana jest gmina, z terenu której ona pochodzi.

W 2024 roku udzielono schronienia i pomocy dla ogółem 13 osób spoza miasta Kalisza.

Z poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego i rodzinnego, wsparcia od strony socjalnej i poradnictwa prawnego skorzystało:

- **w 2024 roku- - 782 osoby, w tym 509 rodzin,**
- w 2023 roku – 763 osoby, w tym 375 rodzin,
- w 2022 roku – 951 osoby, w tym 633 rodzin,
- w 2021 roku – 842 osób, w tym 366 rodzin,
- w 2020 roku – 505 osób, w tym 217 rodzin.

Pomoc psychologiczna była świadczona dla wszystkich zgłaszających się mieszkańców Kalisza. Wszystkie chętne osoby po zgłoszeniu się do placówki mogły skorzystać z indywidualnej pomocy psychologicznej. Z konsultacji psychologicznych korzystali także na bieżąco podopieczni schronisk i mieszkań wspomaganych. Łącznie psychologowie wsparli 509 osób, w tym 306 rodzin.

Pomoc psychologiczna w 2020, 2021, 2022, 2023 i 2024 roku

	2024 rok	2023 rok	2022 rok	2021 rok	2020 rok
Konsultacje psychologiczne	1015	1050	1031	914	505
Wizyty w środowisku	124	94	113	157	68

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Interwencyjny telefon zaufania

Pracownicy Działu Interwencji Kryzysowej całodobowo obsługują interwencyjny telefon zaufania. **W 2024 roku odbyli 392 rozmowy z całej Polski**, z czego podjęcia natychmiastowej interwencji w Kaliszu wymagało 25 z nich, w tym 2 interwencje z powodu kryzysu suicydalnego.

Spotkania dzieci z rodzicami zgodnie z postanowieniami sądu

Na podstawie postanowień sądu w 2024 roku odbyło się **90 spotkań dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznym oraz dzieci, których rodzice są w konflikcie, a pozostają pod opieką jednego z rodziców**. Spotkania odbywały się przy udziale kuratora lub asystenta rodziny. Dla porównania w 2023 r. odbyło się 167 spotkań, w 2022 r. 179 spotkań.

VII. a Mieszkania wspomagane

Mieszkania wspomagane i treningowe są formą pomocy społecznej przygotowującą, przy wsparciu specjalistów, osoby w nich przebywające do prowadzenia niezależnego życia lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu.

W zależności od celu udzielanego wsparcia wyróżniamy mieszkania wspomagane i treningowe.

Wsparcie w mieszkaniu wspomagany lub treningowym jest przeznaczone dla osoby pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie bezdomnej, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 przesłanki obligatoryjnego udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, może być przyznane wsparcie w mieszkaniu treningowym lub wspomagany.

Pod bezpośrednim nadzorem Działu Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu są 4 mieszkania wspomagane dla osób starszych lub niepełnosprawnych, osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób niepełnosprawnych intelektualnie.

- Mieszkanie wspomagane dla osób z zaburzeniami psychicznymi usytuowane jest przy ul. Granicznej 1 cz. A i posiada 7 miejsc, w którym łącznie w 2024 r. przebywało 8 osób.
- Mieszkanie wspomagane dla osób starszych i niepełnosprawnych usytuowane jest przy ul. Granicznej 1 cz. B posiada 7 miejsc, w którym w 2024 r. łącznie przebywało 7 osób.
- Mieszkanie wspomagane również dla osób starszych i niepełnosprawnych usytuowane przy ul. Częstochowskiej 45 posiada 6 miejsc, w którym w 2024 r. przebywało rotacyjnie 7 osób.
- Mieszkanie wspomagane dla osób niepełnosprawnych intelektualnie „Za życiem” usytuowane przy ul. Widok 17 i posiada 6 miejsc, w którym w 2024 r. przebywało 6 osób.

Łącznie w mieszkaniach wspomaganych w 2024 roku przebywało 28 osób.

W mieszkaniu wspomagany świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania niezależności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.

Wsparcie w mieszkaniu wspomagany jest przyznawane na czas określony, a w przypadku osób, które posiadają orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach w stosunku do innych osób – może zostać przyznane na

czas nieokreślony. Wsparcie świadczone w mieszkaniu wspomaganym nie stanowi zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin.

Spotkania okolicznościowe

Dla mieszkańców mieszkań wspomaganych i schronisk organizowane są różne spotkania okolicznościowe i integracyjne, m. in.:

- warsztaty kulinarne – systematyczne treningi kulinarne dla mieszkańców,
- spotkanie okolicznościowe z okazji Świąt Bożego Narodzenia, świąt Wielkanocnych, Walentynek, Dnia Kobiet, Tłustego Czwartku i innych
- spotkania z okazji urodzin lub imienin, które obchodzili mieszkańcy.

Organizowano wyjścia integracyjne poza teren mieszkań chronionych np. ognisko przygotowane przez pracowników, wyjścia do parku miejskiego, parku przyjaźni z pracownikami, wyjście do kina oraz zaproszenia na grilla integracyjnego.

VIII. Zespół interdyscyplinarny

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu zapewnia obsługę organizacyjno–techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego, którego siedziba mieści się przy ul. Obywatelskiej 4. Siedziba Przewodniczącej Zespołu mieści się przy ul. Granicznej 1.

Zespół Interdyscyplinarny powołany w 2011 r. zakończył działalność w dniu 6 grudnia 2023 r., z chwilą gdy został powołany nowy Zespół w dniu 7 grudnia 2023 r. poprzedni liczył 36 członków, a obecnie powołany ma 25 członków. Zgodnie z uchwałą nr LXVIII/943/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 września 2023 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Kaliszu ustalono zasady powoływania i odwoływania członków. Zespół został powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Kalisza Nr 741/2023 z dnia 30 listopada 2023 r. W 2024 r. odbyło się 9 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego. Osoby nie mogące brać udziału miały możliwość kontaktu w formie zdalnej. Na spotkaniach omawiane były sprawy dotyczące procedur „Niebieskie Karty”, dotyczące organizacji pracy Zespołu i przepisów. W 2024 podjęto 173 Uchwały.

W 2024 r. odnotowano wpływ 202 formularzy „Niebieskie Karty” cz. A, z czego 35, to procedury dokumentujące kolejne zdarzenie stosowania przemocy odnotowane ponownie w rodzinach, w których była już prowadzona procedura „Niebieskie Karty”. W I półroczu 2024 r. wpłynęło 107 formularzy „Niebieskie Karty” cz. A, a w II półroczu liczba była podobna, gdyż wyniosła 95 formularzy „Niebieskie Karty” cz. A. **Dla porównania w 2023 r. wszczęto łącznie 144 formularze „Niebieskie Karty”.**

Tak więc w 2024 r. odnotowano znaczny wzrost bo 28,71% więcej zdarzeń dotyczących przemocy domowej w porównaniu z rokiem 2023. Porównując: w I półroczu 2023 r. wpłynęło zaledwie 47 formularzy „Niebieskie Karty” cz. A, za to w II półroczu ta liczba już się podwoiła i wyniosła 97 formularzy „Niebieskie Karty” cz. A.

Formalnie powołano nowe grupy diagnostyczno -pomocowe w ilości 202 grup, w porównaniu do 2023 r., gdzie odnotowano tych grup 167. Wzrost w 2024 r. wyniósł 20,95%. Należy zaznaczyć, że ogólnie czynnych było 313 grup diagnostyczno – pomocowych; gdyż prowadzono jeszcze Niebieskie Karty z 2023 r. i 2022 r. Tak więc 111 procedur było kontynuowane z

poprzednich lat. Odbyło się 1.210 spotkań grup diagnostyczno-pomocowych, co średnio stanowi 5 -6 spotkań dla każdej grupy. Były grupy, gdzie tych spotkań odbywało się więcej.

Rok 2024 to okres, gdzie wskazano większą ilość osób z różnymi rodzajami przemocy, gdyż wpłynęło więcej NK. Odnotowano: 147 kobiet, które zostały wskazane jako ODP, 27 mężczyzn i 151 dzieci. **Tak więc osób doznających przemocy w 2024 r. odnotowano aż 325. Porównując do 2023 r. było tych osób 295. W 2024 roku nastąpiło zwiększenie liczby osób doznających przemocy o 10,17 %.** Dla porównania w roku 2022 odnotowano 248 osób doznających przemocy. Różnica między rokiem 2024 i 2022 jest jeszcze bardziej znacząca i wyniosła 31,05%. Powyższe dane wskazują na zwiększenie zjawiska stosowania przemocy.

W 2024 r. objęto działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” 311 rodzin, porównując w 2023 r. odnotowano ogółem 261 rodzin objętych działaniami w ramach tej procedury. Nastąpił wzrost wsparcia dla osób doznających przemocy w 2024 r. w stosunku do 2023 r. i wyniósł 19,16%.

Zakończono w 2024 r. 111 procedur, a w 2023 r. 97. Tak więc liczba zakończonych procedur NK była podobna z nieznaczną przewagą w 2024 r. **W 2024 r. 60 osób wsparto specjalistyczną pomocą poza programem korekcyjno – edukacyjnym, a w 2023 r. było to 40 osób.** W zakresie specjalistycznej pomocy także odnotowano wzrost - o 50% w porównaniu do ubiegłego roku.

Jak wskazują dane w 2024 r. objęto wsparciem większą ilość osób doznających przemocy domowej. Diagnoza wykazała, że procedury „ Niebieskie Karty” bardzo często są wszczynane wśród rodzin, które dotąd nie korzystały z pomocy ośrodka i mają stabilną sytuację zawodową i mieszkaniową. Znaczna część procedur jest wszczynana wśród mieszkańców domów jednorodzinnych.

Kto wszczyna najwięcej NK?

W 2023 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło łącznie 147 procedury „Niebieskie Karty” cz. „A”, uruchomionych przez: funkcjonariuszy policji w 113 przypadkach; przez pracowników socjalnych w 30 przypadkach; przez przedstawicieli oświaty 4 przypadkach. **Rok 2024 przyniósł znaczny wzrost wszczęcia procedur szczególnie przez oświatę.** Wynika to z wprowadzenia tzw. „ustawy Kamilkowej”. W 2024 r. uruchomiono NK przez Oświatę w 31 przypadkach, przez ochronę zdrowia w 2 przypadkach, przez MKRPA w 2 przypadkach, przez KMP w 127 przypadkach, a przez MOPS w 40 przypadkach. Prócz Oświaty pozostałe instytucje wszczynały na podobnym poziomie. **Uruchomione przepisy wprowadzające w szkołach standardy ochrony małoletnich wpłynęły na wszczynanie NK. Nastąpił wzrost o 88,10% wszczętych procedur NK przez oświatę.**

Jaka jest skala przemocy wobec dzieci i nastolatków w Kaliszu odnotowana w 2023 r. i w 2024 r ?

Ustalono, że większość dzieci i nastolatków doświadczyła w swoim życiu choć raz przemocy lub zaniedbania. W roku poprzedzającym, tj. 2023 r. badanie wskazało na 55 dzieci bezpośrednio wskazanych w NK cz A jako ODP, a łącznie 111 dzieci, które były świadkami . **W 2024 r. w większej ilości wskazano na dzieci jako osoby doznające przemocy, gdyż było to 151 dzieci bezpośrednio wskazanych w NK jako ODP.** Tak więc zanotowano wzrost przemocy wobec dzieci wskazanych bezpośrednio jako osoby doznające przemocy w ilości 174,55% w stosunku do ubiegłego roku.

Jakiej przemocy doświadczają dzieci i nastolatki?

Najczęściej zgłaszanymi formami przemocy w 2023 r. i w 2024 r. były przemoc fizyczna i psychiczna ze strony bliskiego dorosłego (45,95%).

Kto najczęściej doświadcza przemocy?

Dziewczęta częściej niż chłopcy deklarują, że doświadczyły przemocy ze strony bliskich dorosłych.

Zespół Interdyscyplinarny w Kaliszu

Po powołaniu Zespołu Interdyscyplinarnego na nowych zasadach, powoływano grupy diagnostyczno – pomocowe, których podstawowy skład to 2 osoby: pracownik socjalny MOPS i funkcjonariusz policji KMP. W 2024 r. często poszerzano grupy o psychologa, kuratora lub asystenta rodziny. Tak więc w grupie były najczęściej trzy lub cztery osoby.

Podczas prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” w 2023 r. zostało sporządzonych: 83 formularzy NK C (57,63%) z osobą doznającą przemocy i 56 formularzy Niebieska Karta cz. D (38,88%) z osobą stosującą przemoc domową. **W 2024 r. formularzy NK cz. C wypełniono w 168 przypadkach, a NK D wypełniono w 101 procedurach.** Większa ilość ODP podjęła współpracę z grupą niż OSP. Ponadto w 2024 r. odnotowano ogółem **169 osób wskazanych jako stosujące przemoc** i było to: 14 kobiet (8,28%) i 155 mężczyzn (91,72%). Jeżeli chodzi o **osoby doznające przemocy, to odnotowano ich łącznie: 248**, gdzie 143 było kobietami (57,66%), 47 mężczyznami (18,95%) a 137 z nich to dzieci (55,24%).

Zespół Interdyscyplinarny kierował wnioskami do Prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa, do Sądu o wgląd w sytuację dziecka i do KMP o możliwości popełnienia przestępstwa, a także do Miejskiej Komisji Alkoholowej. Ponadto skierowano 4 sprawy do KMP w związku z popełnieniem wykroczenia zgodnie z art 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r.- Kodeks wykroczeń. Przewodniczący Zespołu był **16 razy wezwany na przesłuchania do KMP lub Sądu w charakterze świadka w związku z toczącymi się sprawami z uwagi na stosowanie przemocy domowej.** Ponadto Zespół Interdyscyplinarny przy prowadzeniu procedur Niebieskiej Karty współpracował z innymi gminami **47 razy.**

Przekazano informacje i dokumentację z prac grup diagnostyczno - pomocowych do organów właściwych w celu prowadzenia dalszego postępowania przygotowawczego w tym: 82 spraw do Wydziału Dochodzeniowo – Śledczego Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu dotyczących znęcania lub uszkodzenia ciała bądź nękania, 30 spraw do Sądu Okręgowego i Rejonowego, 9 spraw przekazano do Prokuratury.

Konsultant ds. przeciwdziałania przemocy

Zadaniem konsultanta jest wspieranie emocjonalne, pomoc prawna, pomoc w sporządzaniu różnych pism urzędowych i procesowych, edukacji na temat zjawiska przemocy. Ponadto konsultant udziela wsparcia i pomocy członkom grup roboczych/ grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie rozpoznania przemocy, ustalania planu pomocy rodzinie, przeprowadzenia rozmowy zarówno z osobą doznającą przemocy domowej jak i osobą stosującą przemoc. **W roku 2024 konsultant udzielił wsparcia i pomocy łącznie 180 razy 49 osobom.**

Działalność konsultanta ds. przeciwdziałania przemocy w 2023 i 2024 roku

	Ilość osób		Ilość konsultacji	
	2024	2023	2024	2023
Osoby doznające przemocy w rodzinie	35	25	131 208 godz.	91 177 godzin
Osoby będące w stanie kryzysu (w tym z powodu przemocy)	6	5	7 11 godz.	7 11,5 godziny

Osoby stosujące przemoc w rodzinie	8	4	42 58 godz.	8 16,5 godziny
Razem	49	34	180 270 godz.	106 311 godzin

Źródło: Dane własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Jak wynika z danych zawartych w powyższej tabeli, **w 2024 roku większa ilość osób niż w roku 2023 skorzystała ze specjalistycznej pomocy, w tym także zwiększyła się ilość konsultacji.** Może to wynikać z większej świadomości zarówno podopiecznych jak i służb podejmujących działania w obszarze przemocy domowej, jak i z większej ilości realizowanych procedur "Niebieskie Karty".

Osoby korzystające ze specjalistycznej pomocy to głównie osoby doznające przemocy domowej, stosujące przemoc oraz osoby będące w innych sytuacjach kryzysowych, w tym również w kryzysach emocjonalnych. Osoby te kierowane są najczęściej przez dzielnicowych, pracowników socjalnych, informowani przez innych podopiecznych a także przez inne instytucje, lub same poszukują pomocy. Konsultacje miały charakter indywidualny. Odbywały się w kontakcie osobistym, sporadycznie w kontakcie telefonicznym.

Podejmowane wspólnie z klientem działania, zmierzające do zmiany sytuacji w rodzinie dotkniętej przemocą domową polegały na pomocy i wsparciu emocjonalnym w zależności od zgłaszanego problemu. Terapia prowadzona była metodą TSR. Konsultacje obejmowały:

- edukację z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
- ochrony prawnej małoletnich dzieci przed przemocą ze strony najbliższych (dzieciństwo bez przemocy) a także osób dorosłych doznających przemocy domowej,
- procedury "Niebieskie Karty",
- przeciwdziałaniu przemocy wobec osoby przewlekle chorej i starszej,
- opracowania planu bezpieczeństwa,
- opracowanie planu pomocy i kolejnych działań,
- rozpoznawania różnic pomiędzy konfliktem, agresją a przemocą domową,
- komunikowania się bez przemocy (porozumienie bez przemocy),
- uzależnienia od alkoholu i/lub innych środków psychoaktywnych a występowanie przemocy domowej,
- wskazanie instytucji, w których osoby mogły skorzystać z dodatkowej pomocy.

W 2024 roku konsultant prowadziła systematyczne szkolenia dla pracowników MOPS w Kaliszu oraz pracowników oświaty z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Prezydent Miasta Kalisza przyłączając się do Ogólnopolskiej Kampanii Dzieciństwo bez Przemocy wskazał MOPS w Kaliszu jako jednostkę inicjującą i prowadzącą wszelkie działania w ramach Kampanii i wskazał konsultanta ds. przeciwdziałania przemocy jako lokalnego koordynatora tej kampanii. W ramach kampanii odbyły się spotkania i warsztaty z przedstawicielami oświaty, nagrano filmik z pedagogiem Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 w Kaliszu promujący cele kampanii oraz promowano hasło kampanii: Jesteś słaby kiedy krzywdzisz. Jesteś silny kiedy kochasz.”, zorganizowano warsztaty dla młodzieży prowadzone przez współorganizatorów kampanii – Fundację Dziecko w Centrum w Poznaniu, przeprowadzono debatę skierowaną do młodzieży z Zespołu Szkół Ekonomicznych prowadzoną przez funkcjonariuszki Komendy Miejskiej Policji, odbyło się ogólnodostępne spotkanie w Domu Sąsiedzkim dot. działań

kampanii, przeprowadzono debatę z osadzonymi w Oddziale Zewnętrznym w Kaliszu Aresztu Śledczego w Ostrowie Wielkopolskim, zorganizowano wydarzenie – podświetlenie na kolor czerwony Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu oraz Ratusza, co oznaczało sprzeciw wobec krzywdzenia dzieci. Poza tym na bieżąco promowano kampanię także przy współpracy z Fundacją Zielony Domek, lokalnych mediów, oficjalnych stron Miasta Kalisza.

Do zadań konsultanta należało **opracowanie i realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego skierowanego do osób stosujących przemoc domową**, na podstawie wytycznych Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Wielkopolskiego Programu p/działania Przemocy Domowe. **W 2024 roku w programie uczestniczyło 7 osób, zarówno w formie wsparcia indywidualnego jak i grupowego.**

W 2024 roku konsultant kontynuował lokalną Kampanię „MOC Pluszowego Misia” w ramach Międzynarodowej Kampanii 16 Dni Akcji Przeciw Przemocy ze względu na płęć i podjął następujące działania:

- spotkania warsztatowe dla rodziców zastępczych,
- spotkanie warsztatowe dla pracowników Działu Pieczy Zastępczej i Pomocy Instytucjonalnej,
- warsztaty dla usamodzielniających się wychowanków,
- prelekcja dla uczestników Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu pt. „Przemoc wobec osób starszych”.

Kampania ma na celu podniesienie społecznej świadomości na temat zjawiska przemocy domowej, o konieczności przeciwdziałania wszelkim rodzajom przemocy, o MOCY jaka jest w miłości, dobroci, przyjaźni, otwartości po to by przyszłe pokolenia, młodzież, dzieci żyły w świecie wolnym od przemocy.

Konsultant jako certyfikowany superwizor Instytutu Psychologii Zdrowia PTP, przeprowadził w 2024 roku **10 superwizji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w kontakcie indywidualnym dla 7 osób**. Superwizję przeprowadzono na rzecz członków grup roboczych/ grup diagnostyczno-pomocowych.

IX. Pomoc cudzoziemcom

Karta Polaka

W 2024 roku na terenie miasta Kalisza zamieszkiwała jedna rodzina (3 osoby), które posiadały uprawnienia i korzystały ze świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka. Wojewoda Wielkopolski wydał dwie decyzje przyznające świadczenia pieniężne dla jednej rodziny, ponieważ jedna decyzja dotyczyła osób dorosłych, a druga ich wspólnego dziecka. Osobom, które posiadają Kartę Polaka przysługuje świadczenie pieniężne przyznawane na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania na okres 9 miesięcy lub krócej w zależności od decyzji. Karta Polaka może być przyznana osobie, która deklaruje przynależność do narodu polskiego i spełnia przesłanki określone w ustawie o Karcie Polaka. Organem właściwym do przyznania Karty Polaka jest konsul właściwy ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy. Wojewoda Wielkopolski przyznał środki pieniężne w wysokości **27 933,00 zł**, które zostały wypłacone w całości osobom uprawnionym.

Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

12 marca 2022 r., z mocą od 24 lutego 2022 r. weszła w życie ustawa „o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa”. Ustawa reguluje szereg kluczowych kwestii związanych z pobytem Ukraińców uciekających przed wojną oraz instrumentami pomocowymi, które ich dotyczą. Zgodnie z art. 31 ust. 1 w/w ustawy obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej został uznany za legalny do 30.06.2024 r. przysługiwała pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. **Tą formą pomocy w 2024 r. zostało objętych 106 osób a wydatkowana kwota wyniosła 31.000,00 zł. Ponadto na zapewnienie posiłku dla dzieci i młodzieży przyznanego na podstawie art. 29 i 30 cyt. ustawy w 2024 r. wydatkowano kwotę 32.971,60 zł, co pozwoliło na objęcie wsparciem 16 osób.**

Ochrona uzupełniająca

W 2024 roku na terenie Kalisza **objęto wsparciem 7 osób**, które posiadały uprawnienia i korzystały ze świadczeń pieniężnych dla osób objętych ochroną uzupełniającą. W 2024 roku kontynuowano wsparcie dla dwóch osób, które otrzymały decyzje o ochronie uzupełniającej w 2023 roku:

- 1 osoba z Białorusi;
- 2 osoby z Ukrainy, w tym jedno dziecko.

Wojewoda Wielkopolski w 2024 roku **zatwierdził** kolejne 2 Indywidualne Plany Integracji dla cudzoziemców przyznając tym samym świadczenia pieniężne dla **2 rodzin, w tym 4 osób**. Byli to obywatele:

- Ukrainy - 3 osoby, w tym dwoje dzieci;
- Uzbekistanu (w chwili wydania decyzji bezpaństwowiec) – 1 osoba (decyzja wydana na koniec 2024 roku, więc wszelkie świadczenia pieniężne zostało wypłacone z początkiem 2025 roku).

Osobom, które posiadają **status ochrony uzupełniającej przyznawanej przez Urząd do spraw cudzoziemców** przysługuje świadczenie pieniężne przyznawane na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny oraz opłaty mieszkaniowe na okres 12 miesięcy. Organem właściwym w sprawie przyznania ochrony uzupełniającej jest Urząd do spraw cudzoziemców, zaś Indywidualne Plany Integracji tworzy z cudzoziemcem, który okazał decyzję o przyznaniu ochrony uzupełniającej, PCPR lub MOPS w zależności od deklaracji miejsca zamieszkania cudzoziemca. Organem właściwym do przekazania środków na ww. świadczenie dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu jest Wojewoda Wielkopolski.

Wojewoda Wielkopolski przyznał środki pieniężne w 2024 roku na łączną kwotę **27 390,00 zł**, które zostały wypłacone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu osobom uprawnionym.

X. Klub Integracji Społecznej i Klub Senior+

Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej został utworzony w 2005 roku, zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym. Klub znajduje się w siedzibie Ośrodka przy ul. Granicznej 1 A, stąd też wiele osób korzysta ze wsparcia Klubu przy

okazji pobytu w Ośrodku (np. poradnictwo, doradztwo zawodowe, uczestnictwo w grupach wsparcia, warsztatach, konsultacjach, spotkaniach okolicznościowych).

Klub Integracji Społecznej czynny jest od poniedziałku do piątku wg ustalonego harmonogramu zajęć. Zajęcia odbywają się zarówno w godzinach popołudniowych jak i popołudniowych. Głównym celem Klubu jest minimalizowanie zagrożeń związanych ze skutkami wykluczenia społecznego poprzez reintegrację społeczną i zawodową umożliwiającą powrót na otwarty rynek pracy. Klienci obejmowani są wsparciem indywidualnym i grupowym.

W 2024 roku z pomocy Klubu Integracji Społecznej skorzystało 417 osób. Na działalność Klubu Integracji Społecznej **wydatkowano kwotę 12.000 zł ze środków własnych miasta.**

W Klubie Integracji Społecznej odbywało się szereg działań adresowanych do podopiecznych MOPS m.in. **konsultacje dla osób uzależnionych oraz dla członków rodzin osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.**

Konsultacje i warsztaty były prowadzone przez certyfikowanych specjalistów terapii uzależnień. W sumie w **94 spotkaniach brało udział 357 osób uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem.** Celem spotkań było przekazanie podstawowej wiedzy dotyczącej substancji psychoaktywnych, mechanizmów uzależnień, nawrotów do uzależnienia i sposobów radzenia sobie z nimi oraz wskazania instytucji działających na rzecz osób uzależnionych i ośrodków stacjonarnego leczenia uzależnień. Spotkania z osobami uzależnionymi od alkoholu, narkotyków, dopalaczy, hazardu, leków oraz innych używek i substancji psychoaktywnych odbywały się w kontakcie indywidualnym i grupowym. Spotkania edukacyjne miały na celu podniesienie świadomości na temat problemu uzależnienia oraz wskazanie możliwości zmian postaw i zachowań, również poprzez utrzymanie abstynencji oraz redukcję ryzyka uzależnień. Efektem odbytych spotkań jest znaczny wzrost motywacji osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego w placówkach leczenia uzależnień. Wskazywano również członkom rodziny możliwości prawnych działań związanych z uzależnieniami. Spotkania odbywały się trzy razy w tygodniu w godzinach popołudniowych i popołudniowych.

W ramach działalności Klubu Integracji Społecznej zrealizowano projekt wspierający rodziny osób z niepełnosprawnością intelektualną bądź z zaburzeniami psychicznymi pn. Wzajemne wsparcie - działania wspomagające codzienne wyzwania członków rodzin osób z niepełnosprawnością intelektualną bądź z zaburzeniami psychicznymi realizowany w ramach programu Od zależności ku samodzielności edycja 2024.

Aktywizacja zawodowa

Klub Integracji Społecznej w roku 2024 organizował spotkania dla osób pozostających bez pracy i korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Podczas spotkań tej grupy osób na bieżąco przekazywane były informacje na temat aktualnych ofert pracy i szkoleń oraz możliwości sfinansowania kursów bądź uprawnień zawodowych osobom bezrobotnym. **Konsultacje indywidualne i spotkania grupowe dla osób długotrwale bezrobotnych,** odbywały się raz w tygodniu we wtorki. **Z pomocy skorzystało 60 osób.** Zajęcia miały na celu poznanie własnego potencjału zawodowego, poznanie sposobów skutecznej autoprezentacji, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej oraz tworzenie profesjonalnego CV oraz nauka sposobów poszukiwania ofert pracy. Ponadto tematem spotkań były także opinie na temat przebiegu **prac**

społecznie użytecznych organizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w jednostkach organizacyjnych Miasta Kalisza. **Wykonywanie prac społecznie użytecznych rozpoczęto 1 kwietnia 2024 r. a zakończono 30 września 2024 r.** Realizacja wydatków na wypłatę wynagrodzeń dla **30 osób zatrudnionych w ramach prac społecznie użytecznych** nastąpiła od 01.05.2024 r. Wydatek ogółem na realizację tego zadania wyniósł **27.896,48zł.**

W 2024 roku do wykonywania prac społecznie użytecznych było przygotowanych **29 miejsc pracy w takich jednostkach organizacyjnych Miasta Kalisza jak:**

- Dom Pomocy Społecznej,
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan”,
- Urząd Miasta Kalisza,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zespół Szklono Przedszkolny Nr 1,
- Zespół Szklono Przedszkolny Nr 2,
- Szkoła Podstawowa Nr 10,
- II Liceum Ogólnokształcące,
- Centrum Opiekuńczo Mieszkalne,
- Straż Miejska.

Ponadto **jedna osoba bezrobotna wykonywała prace społecznie użyteczne w ramach wsparcia opiekuna osoby niepełnosprawnej** – członka rodziny w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 04.11.2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, opiekujących się osobą ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, posiadającą orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności. Do wykonywania tych prac zostały skierowane osoby zarejestrowane jako bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Ta forma aktywizacji oprócz zapewnienia uczestnikom możliwości uzyskania środków do życia umożliwia uczestnikom wejść na rynek pracy. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Kaliszu monitorował przebieg wykonywanych prac i na bieżąco wymieniał informacje związane z realizacją programu w ramach wzajemnej współpracy.

W dniu 4 października 2024 r. Klub Integracji Społecznej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu zorganizował piknik dla klubowiczów. Kolejne już spotkanie zorganizowano w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz w celu reintegracji i aktywizacji społecznej osób korzystających z pomocy Klubu Integracji Społecznej. Uczestnicy pikniku mieli możliwość rekreacyjnego spędzenia czasu wolnego, edukacji zdrowotnej, przyrodniczej. Piknik odbył się w Leśnym Centrum Edukacyjnym „Las Winiarski”. Teren nieodpłatnie udostępniło Nadleśnictwo Kalisz. Ponadto zorganizowano dla uczestników Klubu Integracji Społecznej okolicznościowe spotkania świąteczne Wielkanocne, Wigilijne i Noworoczne.

Organizowanie nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne

Sąd Rejonowy w Kaliszu kieruje do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej **osoby skazane wyrokiem ograniczenia wolności do nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne.** Ta forma wykonywania kary ograniczenia wolności orzekana jest dla osób skazanych, w stosunku do których nie zachodzi konieczność odizolowania od społeczeństwa. Do wykonywania tej pracy Sąd

Rejonowy w Kaliszu w roku 2024 skierował 91 osoby. Osoby skazane świadczą nieodpłatnie prace porządkowe na terenie i w obiektach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach odbywanej kary orzeczonej wyrokiem Sądu.

„Klub Senior+”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu pozyskał w 2021 roku z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dofinansowanie na zadanie realizowane w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 edycja 2021 Moduł I „Utworzenie i/lub wyposażenie ośrodka „Senior+”. W 2024 roku Klub Senior+ kontynuował swoją działalność, a z zajęć organizowanych w Klubie skorzystało 12 osób (zgodnie z wytycznymi Programu pn. „Senior+”), lecz ogólna liczba uczestników klubu czasami jest większa z uwagi na duże zainteresowanie Seniorów. Otwarcie Klubu Senior+ nastąpiło 29.12.2021 r., a spotkania i zajęcia prowadzone były przez cały 2024 rok i koordynowane były przez dwóch pracowników MOPS. Głównym celem Klubu Senior+ jest aktywizacja społeczna, integracja i włączanie społeczne osób starszych do społeczności lokalnej oraz organizacja wspólnego spędzania czasu wolnego przez Seniorów, ponadto ważne jest zapobieganie poczuciu osamotnienia oraz ćwiczenie pamięci i rozwój umiejętności manualnych osób starszych. Spotkania są zarówno cykliczne, jak i stałe – tematyczne oraz inne związane z wydarzeniami kulturalnymi, sportowymi i edukacyjnymi w mieście Kalisz. W Klubie organizowane są zajęcia edukacyjne, profilaktyczne, ruchowe, rekreacyjne, kulturalne, a także prelekcje, odczyty, wycieczki, wizyty studyjne, imprezy okolicznościowe, spotkania integracyjne, sportowe i kulturalne. Pracownicy Klubu organizują warsztaty kulinarne, rękodzieła, muzyczne, wokalne, informatyczne czy literackie (prezentowanie wierszy autorstwa Uczestników).

XI. Pozyskiwanie środków na dodatkowe zadania realizowane w 2024 roku przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu

Program „Opieka wytchnieniowa – edycja 2024”

Miasto Kalisz otrzymało środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa – edycja 2024”. Głównym celem programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem niepełnosprawności lub osobami dorosłymi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniem równoważnym. **W ramach opieki wytchnieniowej w formie dziennej możliwe było wsparcie 61 członków rodzin osób z niepełnosprawnościami (53 osób dorosłych oraz 8 dzieci)** poprzez usługę opiekunów, którzy pomogli im w codziennych obowiązkach lub zapewnili im czasowe zastępstwo w opiece nad niepełnosprawnym członkiem rodziny. Czas, który zyskali członkowie rodzin osób z niepełnosprawnościami mogli przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw osobistych, urzędowych, etc. Jest to bardzo ważny aspekt usługi

wytchnieniowej dla opiekunów sprawujących, nierzadko, całodobowo opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami, co znacznie obciąża ich kondycję psychofizyczną. Opieka wytchnieniowa realizowana była jako opieka dzienna sprawowana w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Usługę świadczyły osoby, posiadające odpowiednie kwalifikacje lub wskazane przez członków rodzin, jako odpowiednio do tego przygotowane.

W ramach opieki wytchnieniowej w formie całodobowej wsparciem objęto 5 osób, w tym 1 dziecko i 4 osoby dorosłe. Wsparcie w postaci opieki całodobowej wykonano poprzez zlecenie usług opieki wytchnieniowej w postaci 14 dniowego "turnusu" dla osoby z niepełnosprawnościami w placówkach zapewniających całodobową opiekę, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Zgodnie z umową otrzymaliśmy 392 904,00 zł (w tym 360 000,00 zł na zatrudnienie opiekunów w ramach opieki dziennej oraz 25 200,00 zł na zapewnienie usługi całodobowej a także 7 704,00 zł na obsługę programu). **Wydatkowaliśmy kwotę łączną: 389 073,54 zł** (w tym opieka dzienna: 357 312,05 zł, całodobowa: 24 080,00 zł oraz koszt obsługi programu 7 681,49 zł). Zwróciliśmy łącznie 8 085,71 zł, w tym z niewykorzystanej dotacji w wysokości 3 830,46 zł (w tym z opieki dziennej: 2 687,95 zł, całodobowej: 1 120,00 zł oraz obsługi programu: 22,51 zł) oraz odsetki bankowe w wysokości 4 254,71 zł.

Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2024”

Miasto Kalisz otrzymało środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego na realizację w 2024 roku usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością, jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub z orzeczeniem równoważnym do wyżej wymienionych oraz dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Zgodnie z umową nr 32/2024/AOON Wojewoda Wielkopolski przekazał dotację w łącznej kwocie 1 723 290,00 zł na realizację zadań określonych w Programie, tj.: możliwość skorzystania przez osoby z niepełnosprawnością z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, stymulowanie osoby z niepełnosprawnością do podejmowania aktywności i umożliwienie prawa do niezależnego życia, przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność i umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności np. poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych czy sportowych, wspieranie niepełnosprawnych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi także w innych wymiarach życia i funkcjonowania społecznego.

Zatrudniono **76 asystentów osób niepełnosprawnych, którzy mieli pod opieką 96 osób**, z czego 43 osoby posiadały znaczny stopień niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną, 44 osoby posiadało znaczny stopień niepełnosprawności, 3 osoby miały niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym sprzężonym, a 3 osoby miały niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym oraz 3 dzieci w wieku do 16 r.ż. Realizację programu rozpoczęto w lutym 2024 roku a zakończono w grudniu 2024 roku, **zrealizowano 35 785 godzin usług asystenckich**. Środki pozyskane w ramach programu wydatkowano na koszty związane z: godzinami usług asystenckich, ubezpieczenie asystenta, koszty dojazdu własnym/innym środkiem transportu, koszty zakupu biletów na wydarzenia kulturalne dla asystenta oraz obsługę programu. Na ten cel **wydano 1 693 832,68 zł**. Podmiotem realizującym Program był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w roku 2024 realizował program „**Korpus Wsparcia Seniorów**” organizowanego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w ramach środków z budżetu państwa. Adresatami programu byli seniorzy w wieku 60 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia, zgłaszające się zarówno przez ogólnopolską infolinię, jak również bezpośrednio do ośrodka pomocy społecznej. Program był realizowany w podziale na dwa moduły.

Moduł I w postaci zapewnienia usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich seniorom w wieku 60 lat i więcej na terenie miasta Kalisza. Usługi sąsiedzkie obejmowały, zgodnie z zapisami programu pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgnacyjną, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji, oraz, w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Gmina realizowała program poprzez rekrutację potencjalnych uczestników przez wypełnienie dokumentów rekrutacyjnych, następnie przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydanie decyzji administracyjnej dot. otrzymania usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich w ramach programu pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024. Weryfikowano opiekunów, zapewniono szkolenia z pierwszej pomocy osobom nie posiadającym takich umiejętności. W ramach modułu I ze wsparcia skorzystały łącznie 23 osoby (początkowo planowano tylko 10 środowisk zgodnie z zapisami Programu), w tym wymiar godzin wsparcia początkowo wynosił 5 godzin/ tydzień. Dzięki zaoszczędzonym środkom zwiększono liczbę osób objętych wsparciem a także, w trudnych przypadkach osobom samotnym, chorym zwiększono wymiar przyznanych godzin do 7 godzin w tygodniu. Jednocześnie zachowano zapisy KWS 2024, aby dofinansowanie ze środków programu na jeden miesiąc dla jednego środowiska nie przekroczyło 800 zł, a pozostałą kwotę wynagrodzeń dla opiekunów pokrywało Miasto z własnych środków. Opiekunowie otrzymywali 30,85 zł brutto za godzinę pracy.

Moduł II realizowany przez podmiot zewnętrzny, w ramach którego zakupiliśmy dodatkowo 5 szt. opasek bezpieczeństwa oraz opłacaliśmy abonament za usługę obsługi systemu dla opasek bezpieczeństwa, w tym od stycznia do grudnia za 117 szt. opasek co miesiąc. Ilość obsługiwanych opasek zmniejszyła się z 121 do 114 w stosunku do obecnej sytuacji, ponieważ 12 szt. zaginęło ze względu na to, że uczestnicy programu, którzy zmarli byli osobami samotnymi i pracownicy socjalni nie mogli odzyskać opasek bezpieczeństwa od rodziny. W niektórych przypadkach opaski zostały po prostu zgubione przez osoby starsze, nieświadome odpowiedzialności za posiadany sprzęt ze względu np. na nasilenie objawów choroby.

Program przyczynił się do wsparcia gminy w zapewnieniu ww. usług wsparcia dla osób powyżej 60 roku życia na terenie miasta Kalisza. Wśród osób korzystających z programu nastąpiła poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania poprzez realizację w/w form wsparcia a szczególnie dzięki dostępowi do „opieki na odległość”.

Całkowita wartość programu wyniosła 112.008,67 zł, w tym Moduł I łącznie 74.624,47 zł, Moduł II łącznie 37.384,20 zł. Dofinansowanie łącznie wyniosło 80.646,11 zł, w tym Moduł I – 58.011,11 zł, Moduł II – 22.635,00 zł. Wkład własny łącznie 31.362,56 zł, w tym w podziale na: Moduł I – 16.613,36 zł, Moduł II – 14.749,20 zł. Zwróciliśmy kwotę niewykorzystanej dotacji w wysokości 12.416,93 zł, w tym niewykorzystanej dotacji z Modułu I: 7.387,18 zł, z Modułu II: 3.596,73 zł oraz odsetki w wysokości 1.433,02 zł.

„Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie kaliskim”

Miasto Kalisz a jako realizator Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu na mocy umowy partnerskiej z dnia 27.10.2023 r. oraz decyzji o dofinansowaniu przyjętej Uchwałą nr 7442/2023 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 09.11.2023 r jest jednym z Partnerów projektu pn. „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie kaliskim” wraz z siedmioma powiatami subregionu kaliskiego. **Liderem Projektu jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu. Projekt realizowany jest w ramach Priorytetu 6: Fundusze europejskie dla Wielkopolski o silniejszym wymiarze społecznym (EFS+), Działania 6.15 Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.**

Całkowita wartość projektu dla wszystkich Partnerów wynosi: 20.589.381,98 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 19.559.912,88 zł, co stanowi 95,00 % całkowitej wartości projektu. Dofinansowanie występuje w podziale na środki z Unii Europejskiej w wysokości 14.412.567,38 zł oraz z Budżetu Państwa w kwocie 5.147.345,50 zł. Przewidziany wkład własny wynosi łącznie dla wszystkich Partnerów 1.029.469,10 zł, co stanowi 5,00 % całkowitej kwoty projektu.

Całkowita wartość projektu dla Miasta Kalisza w okresie od 01.01.2024 roku do 30.06.2029 roku to: 4.694.483,45 zł, w tym kwota dofinansowania to 4.459.759,28 zł, co stanowi 95,00 % w tym z UE: 3.286.140,18 zł z BP: 1.173.619,10 zł. Zaplanowany wkład własny stanowią świadczenia na rzecz usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w wysokości 234.724,17 zł, co stanowi 5,00 % wartości całkowitej projektu.

Celem projektu jest zwiększenie dostępności i poszerzenie zakresu usług wspierających dla 777 osób tj. dzieci i młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej (PZ) oraz pogłębienie/poszerzenie współpracy w ramach 8 powiatowych systemów pieczy zastępczej i ich 80 pracowników realizujących zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w okresie od 1.10.2023 r. do 30.06.2029 r. Projekt realizowany będzie w podregionie kaliskim tj. mieście Kalisz i w powiatach: jarocińskim, pleszewskim, krotoszyńskim, ostrowskim, ostrzeszowskim, kępińskim, kaliskim.

Miasto Kalisz w 2024 roku w ramach projektu zrealizowało następujące wsparcie:

- a) wsparcie dla osób przebywających w systemie pieczy zastępczej (dzieci i młodzież), w tym m.in.:
- diagnozy psychofizyczne pogłębione dla 33 dzieci,
  - usługi kompensujące opóźnienia: fizjoterapia dla 26 dzieci,
  - usługi kompensujące opóźnienia: neuromodulacja – terapia mikropolarizacji dla 20 dzieci,
  - usługi kompensujące opóźnienia: korepetycje grupowe dla dzieci z domów dziecka z terenu Kalisza oraz korepetycje indywidualne z języka angielskiego dla 24 dzieci,
  - warsztaty dla 20 wychowanków z zakresu „Przygotowania do dorosłości” (warsztaty z zakresu asertywności, komunikacji, samoobrony, konfliktu i stresu),
  - remont oraz wyposażenie mieszkania chronionego przy ul. Zamkowej,
  - warsztaty z obszaru przeciwdziałania przemocy dla 5 wychowanków,
  - wyjazd integracyjno-edukacyjny dla 29 osób niepełnoletnich,
  - zajęcia warsztatowe z psychologiem dla 29 dzieci dot. radzenia sobie z emocjami, asertywności, uzależnienie od Internetu i urządzeń elektronicznych,
  - konferencja pn. „Akademia Rodzicielstwa Zastępczego”- w wydarzeniu wzięły udział rodziny zastępcze wraz z dziećmi, kandydaci na rodziny zastępcze, przedstawiciele władz miasta, instytucje i organizacje współpracujące z MOPS w Kaliszu, pracownicy MOPS w Kaliszu oraz wolontariusze i wszystkie osoby zaangażowane w organizację tego wydarzenia. Podczas konferencji odbyły się ciekawe prelekcje związane z tematyką pieczy zastępczej, wystąpił między innymi dr Przemysław

Gąsiorek – psycholog, pedagog terapeuta dzieci i rodzin, dr Justyna Leszka – pedagog specjalny, logopeda, terapeuta dzieci z zaburzeniami rozwoju, certyfikowany terapeuta czy Katarzyna Telega – pedagog, czynny zawodowo mediator, członek Polskiego Centrum Mediacji. Równocześnie z wykładami odbył się piknik dla dzieci podczas którego przygotowano dla nich szereg atrakcji tj. zabawy z animatorami, dmuchańce, malowanie twarzy, kącik plastyczny, warsztaty taneczne i sportowe, wóz strażacki, warsztaty z pierwszej pomocy, warsztaty „wytwórni kreatywności” a także poczęstunek w postaci przekąsek i grilla,

- roczne vouchery na korzystanie z kompleksu Aqua Park Kalisz dla 20 wychowanków,
- warsztaty dekorowania pierników dla 51 dzieci oraz spotkanie świąteczne.

b) wsparcie dla osób pełniących funkcje rodziny zastępczej:

- wyjazd integracyjno-edukacyjny dla 21 osób pełnoletnich,
- zajęcia warsztatowe z psychologiem dla 21 dorosłych dot. postaw rodzicielskich oraz umiejętności wychowawczych podczas wyjazdu integracyjnego,
- warsztaty dekorowania pierników dla 21 osób oraz spotkanie świąteczne dla 48 osób,
- grupa wsparcia dla osób pełniących funkcje rodziny zastępczej.

Łącznie na realizację projektu w 2024 roku wydatkowano 449.221,98 zł.

Program Asystent Rodziny w 2024 roku - realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

W 2024 Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ogłosiło Program Asystent Rodziny w 2024 r., którego celem było przyznanie asystentom rodziny, którzy spełnili warunki określone w Programie dodatku do wynagrodzenia w wysokości do 200 zł brutto miesięcznie i dofinansowanie kosztów wynagrodzeń asystentów rodziny do 30% za okres styczeń - grudzień 2024 roku. **Kwota otrzymanych środków to 152 216,23 zł, wykorzystano 151 461,23 zł.**

Program pn. Wsparcie powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał z Funduszu Pracy środki w wysokości 162.120,00 zł. Wykorzystano kwotę w wysokości 139.580,38 zł, pozostałą kwotę – 22.539,62 zł zwrócono Środki wykorzystane zostały na dofinansowanie dodatków do wynagrodzeń wraz z pochodnymi za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych oraz rodzin prowadzących rodzinne domy dziecka od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 roku.

Projekt pn. Wzajemne wsparcie - działania wspomagające codzienne wyzwania członków rodzin osób z niepełnosprawnością intelektualną bądź z zaburzeniami psychicznymi realizowany w ramach programu Od zależności ku samodzielności edycja 2024.

Wsparcie realizowano od października do grudnia 2024 roku. **Wsparciem objęto 25 osób, w tym 12 osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną bądź z zaburzeniami psychicznymi oraz 13 opiekunów.** Zorganizowano 4 aktywności wspólne - wyjście do teatru, rekreacyjne spotkanie z alpakami oraz dwa warsztaty z muzykoterapii. Zorganizowano 16 godzin wsparcia dla 2 grup samopomocowych opiekunów osób z niepełnosprawnością (4 spotkania dwugodzinne na grupę) w listopadzie oraz w grudniu 2024 r. Zorganizowano 16 godzin spotkań/warsztatów dla 12 osób z niepełnosprawnością intelektualną bądź z zaburzeniami psychicznymi. Opiekunowie, którzy wzięli udział w projekcie wykazywali chęć dalszego uczestnictwa w takiej formie spotkań, ponieważ pozwalały one na odpoczynek oraz na zdobyciu poczucia przynależności do grupy. Jako rezultat wskazywały także rozwój osobisty poprzez zwiększenie swojej wiedzy na temat radzenia sobie z presją otoczenia, czy z własnymi, często przytłaczającymi emocjami. **Łącznie**

wydatkowano 52 743,74 zł, w tym 39 943,74 zł dotacji oraz 12 800 zł wkładu własnego. Ostatecznie zwrócono niewykorzystaną kwotę zaoszczędzoną z powodu mniejszej liczby uczestników - 1 506,26 zł dotacji oraz odsetki w wysokości 299,84 zł.

Rządowe programy: „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027”; „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024–2027”; „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024–2027”

Jednostki organizacyjne Miasta Kalisza: Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu; Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Kaliszu; Środowiskowy Dom Samopomocy Tulipan; Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu; Dom Dziecka nr 1, 2, 3 w Kaliszu; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu przystąpiły do realizacji zadań określonych w rządowych programach „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027”; „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024–2027”; „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024–2027”.

Łączna ilość osób uczestniczących w projektach:

- MOPS Kalisz - 122 osoby,
- Rodziny zastępcze zawodowe – 5 osób,
- Rodzinne Domy Dziecka – 8 osób,
- DPS – 137 osób,
- ŚDS Tulipan – 27 osób,
- COM – 19 osób,
- DDPS w Kaliszu – 11 osób,
- Dom Dziecka nr 1, 2, 3 – 23 osoby.

Programy rządowe finansowane ze środków budżetu państwa oraz Funduszu Pracy w 2024 roku:

1. Program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027”, finansowany z budżetu państwa. Całkowita wartość projektu 1 009 144,52 zł i kwota dofinansowania z budżetu państwa 1 009 144,52 zł. Środki przekazano na podstawie umowy nr PS-II.54.dodatek/G/ps/2024 z 30 września 2024. Adresatami programu byli: pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w Mieście Kaliszu (pracownicy Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu, pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan”, pracownicy Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Kaliszu oraz pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu). Czas realizacji programu od 01.07.2024 do 31.12.2024 roku.

2. Program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027”, finansowany z budżetu państwa. Całkowita wartość projektu 950 365,23 zł i kwota dofinansowania z budżetu państwa 950 365,23 zł. Środki przekazano na podstawie umowy nr PS-II.8.dodatek/P/ps/2024 z dnia 9 września 2024. Adresatami programu byli: pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w Mieście Kaliszu (pracownicy Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu oraz pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu). Czas realizacji programu 01.07.2024 – 31.12.2024 roku.

3. Program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024–2027” finansowany z budżetu państwa. Całkowita wartość projektu 305 984,60 zł i kwota dofinansowania z budżetu państwa 305 984,60 zł. Środki przekazano na podstawie umowy nr PS-III.946.5.2024.195 z 2 października 2024 roku. Adresatami programu

byli: pracownicy jednostek organizacyjnych jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w Mieście Kaliszu (pracownicy Domu Dziecka nr 1, 2, 3 w Kaliszu oraz pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu – DPZ). Czas realizacji programu 01.07.2024 – 31.12.2024 rok.

4. Program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024–2027” finansowany z budżetu państwa. Całkowita wartość projektu 61 154,10 zł i kwota dofinansowania z budżetu państwa 61 154,10 zł. Środki przekazano na podstawie umowy nr PS-III.946.5.2024.43 z dn. 2 października 2024. Adresatami programu byli: pracownicy jednostek organizacyjnych jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w Mieście Kaliszu (pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu – DAR). Czas realizacji programu 01.07.2024 – 31.12.2024 roku.

5. Program „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024–2027” ze środków Funduszu Pracy. Całkowita wartość projektu 93 595,80 zł i kwota dofinansowania ze środków Funduszu Pracy 93 595,80 zł. Środki przekazano na podstawie umowy nr PS-III.946.4.2024.8 z dnia 9 września 2024 roku. Adresatami programu były: osoby pełniące funkcję rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka. Czas realizacji programu od 01.07.2024 do 31.12.2024 roku.

XII. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W celu realizacji zadań pomocy społecznej Ustawa o pomocy społecznej upoważnia jednostki samorządu terytorialnego do tworzenia jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, które działają i realizują zadania w poszczególnych obszarach społecznych. W Kaliszu są to:

1. Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Kaliszu, ul. Żwirki i Wigury 10,
2. Dom Pomocy Społecznej, ul. Winiarska 26,
3. Dzienny Dom Pomocy Społecznej, ul. Cegielniana 6,
4. Centrum Wsparcia Seniora "Od nowa" ul. Winiarska 26
5. Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan”, ul. Widok 77,
6. Dom Dziecka nr 1 i nr 2, ul. Skarszewska 3 oraz Dom Dziecka nr 3, ul. Prosta 1

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Graniczna 1, który z uwagi na to że Kalisz jest miastem na prawach powiatu realizuje również zadania powiatowego centrum pomocy społecznej.

1. Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Kaliszu

Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Kaliszu jest jednostką organizacyjną Miasta Kalisza, świadcząca usługi opiekuńcze dorosłym osobom niepełnosprawnym, które realizowane są w ramach pobytu dziennego i całodobowego. Jednostka została utworzona z dniem 2 stycznia 2023 r. na podstawie Uchwały NR LVIII/813/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 24 listopada 2022 r. Mieszkańcy w COM przebywają w Centrum od dnia 27 lutego 2023 r.

Centrum przeznaczone jest dla dorosłych osób niepełnosprawnych – mieszkańców Kalisza, z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz

zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, poprzez zapewnienie usług zamieszkiwania w formie pobytu całodobowego lub pobytu dziennego.

Głównym celem działania Centrum jest wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia poprzez rozszerzenie usług dla dorosłych osób niepełnosprawnych – mieszkańców Kalisza, umożliwienie im niezależnego, samodzielnego i godnego funkcjonowania na miarę możliwości i potrzeb osób niepełnosprawnych, poprawa jakości ich życia w środowisku lokalnym poprzez zapewnienie dostępności do Centrum w pobliżu ich miejsca zamieszkania. Zapewnienie uczestnikom pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia polegającej na zaspakajaniu potrzeb zdrowotnych, pielęgnacyjnych, zapobiegania wtórnym powikłaniom z zakresu stymulowania i rozwijania sprawności ruchowej, kompetencji poznawczych oraz społecznych. Dla zapewnienia kompleksowej opieki mieszkańcom w Centrum zatrudniona jest kadra opiekuńczo-wspierająca i są to między innymi: opiekunowie, pielęgniarka, psycholog, instruktorzy terapii zajęciowej, fizjoterapeuci, którzy każdego dnia zapewniają wsparcie oraz pomoc osobom niepełnosprawnym. Średnie zatrudnienie w COM w Kaliszu w 2024r. wynosiło 17 etatów. Centrum mieści się w parterowym obiekcie pozbawionym barier architektonicznych, zapewniającym dostępność osobom niepełnosprawnym do urządzeń higieniczno-sanitarnych i pomieszczeń socjalnych. Wyposażony jest w system monitorujący – alarmowy oraz przyzywowy, co czyni pobyt w Ośrodku w pełni bezpiecznym. Teren Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego w Kaliszu w 2024r. został ogrodzony.

W ramach Modułu II Programu „Centra opiekuńczo – mieszkalne” - edycja 2019 – Miasto Kalisz pozyskało dofinansowanie z Funduszu Solidarnościowego w roku 2024 w wysokości 1.741.464,00 zł z czego wydatkowano 1.661.056,16 zł.

Miasto Kalisz w roku 2024 przeznaczyło środki własne na funkcjonowanie Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego w Kaliszu. Była to łączna kwota: **571.528,42 zł**, z której zrealizowana została inwestycja pod nazwą: „Budowa ogrodzenia przy Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnym w Kaliszu” w kwocie **150.924,00zł**. Na powyższą kwotę składają się również dochody uiszczane przez mieszkańców za pobyt w COM w Kaliszu w wysokości **164.876,77zł**, a także środki pochodzące z innych źródeł **10.134,15 zł**. Powyższe środki zostały przeznaczone m.in. na wydatki związane z funkcjonowaniem Centrum tj. ubezpieczenia majątkowe, podatek od nieruchomości, niezbędne usługi w tym przeglądy budynku: przegląd gaśnic, przegląd kominiarski itp., zakup materiałów do prowadzenia terapii zajęciowej z mieszkańcami w tym artykuły spożywcze do prowadzenia zajęć kulinarnych, wyposażenie sali rehabilitacyjnej w niezbędny sprzęt. Ponadto ze środków miasta pokryto wydatki związane z wynagrodzeniem kadry, ZFSS czy opłaceniem usług informatycznych a także z zakupem środków czystości.

Opiekę i wsparcie w Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnym w Kaliszu w 2024 roku otrzymało 58 osób niepełnosprawnych. Dla 2 osób realizowany został zakres usług pobytu całodobowego, natomiast dla 56 osób zakres usług pobytu dziennego (z tej liczby 16 osób złożyło rezygnację, głównie ze względu na pogorszenie stanu zdrowia). W ramach tej formy wsparcia uczestnicy korzystali z pobytu w COM pięć dni w tygodniu (poniedziałek – piątek, z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy) przez 8 godzin dziennie. W trakcie pobytu korzystali z przewidzianej dla uczestników infrastruktury COM oraz dwóch posiłków dziennie tj. śniadania i dwudaniowego obiadu, które zorganizowano w formie cateringu. Wśród uczestników na koniec miesiąca grudnia 2024r. liczba osób posiadających znaczny stopień niepełnosprawności wynosiła 29 osób natomiast 13 osób posiadało umiarkowany stopień niepełnosprawności.

Decyzje kierujące do COM w Kaliszu wydawane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu. Mieszkańcy w 2024 r. ponosili częściową odpłatność za realizowane usługi w Centrum, zgodnie z Uchwałą Nr LX/855/2023 Rady Miasta Kaliszu z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności w Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnym w Kaliszu. W ciągu całego roku spośród 42 mieszkańców kierowanych do COM 4 osoby były zwolnione z ponoszenia odpłatności za usługi świadczone w Centrum (gdy dochód na osobę samotnie

gospodarującą lub osobę w rodzinie nie przekraczała kryterium dochodowego, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej mieszkańcy nie ponoszą odpłatności). Łączna kwota wpłat od mieszkańców wyniosła w 2024 roku **164.876,77zł**.

2. Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu

Na terenie Kalisza funkcjonuje jeden Dom Pomocy Społecznej, który mieści się przy ul. Winiarskiej 26. Dom dysponuje 180 miejscami dla osób przewlekle somatycznie chorych. Średnia wieku mieszkańca DPS w Kaliszu wynosi ponad 80,6 lat.

Spśród mieszkańców Domu Pomocy Społecznej (wg stanu na 31.12.2024 r.):

77 – podopiecznych to osoby leżące wymagające pomocy osób drugich,

67- mieszkańców porusza się przy pomocy osób drugich lub sprzętu rehabilitacyjnego,

33 - mieszkańców porusza się samodzielnie.

Dom świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańców. Organizacja domu, zakres i poziom świadczonych usług uwzględniają w szczególności wolność, intymność, godność, poczucie bezpieczeństwa oraz sprawność fizyczną i psychiczną zamieszkujących osób.

Dla swoich mieszkańców kaliski Dom Pomocy Społecznej organizuje wiele imprez okolicznościowych z okazji świąt np. Dzień Kobiet, Walentynki, Andrzejkki, Wigilia Bożego Narodzenia, imprez integracyjnych i kulturalno-oświatowych, np. udział w spektaklach teatralnych, czytanie klasyków literatury, koncerty, programy okolicznościowe oraz konferencje. Zapraszani są liczni goście związani z promocją zdrowia, szeroko rozumianej sztuki i rozrywki.

DPS w Kaliszu jest placówką otwartą na współpracę ze szkołami, uczelniami wyższymi. Dzieci i młodzież chętnie odwiedzają seniorów prezentując im swoje umiejętności.

W 2024 roku Wojewoda Wielkopolski przekazał dotację w kwocie 295.355,22 zł na utrzymanie mieszkańców przebywających w Domu Pomocy Społecznej na podstawie wcześniejszych przepisów.

W 2024 roku dochody Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu wyniosły 14.666.181,99 zł i pochodziły z tytułu odpłatności mieszkańców oraz dopłaty z gmin, z których osoby były skierowane w tym dopłata za mieszkańców Kalisza przekazywana przez MOPS Kalisz w wysokości 9.694.182,04 zł. Jest to placówka całodobowa zatrudniająca personel w wymiarze 130,625 etatów.

3. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu

Dzienny Dom Pomocy Społecznej jest placówką dziennego pobytu dla osób, które ze względu na wiek, stan zdrowia, sytuację życiową oraz warunki rodzinne nie są w stanie w stopniu wystarczającym sprostać niektórym potrzebom życiowym i samodzielnie, prawidłowo funkcjonować w swoim środowisku. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu dysponuje 110 miejscami.

Z usług świadczonych przez Dzienny Dom Pomocy Społecznej w 2024 roku skorzystały 122 osoby. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu realizował zadania poprzez terapię zajęciową, działalność opiekuńczą, pracę socjalną, działalność rehabilitacyjną i terapeutyczną, a także zapewnienie posiłku/obiadu.

W 2024 roku dochody Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu wyniosły 272.342,00 zł wydatki 1.327.247,92 zł. Jest to preferowana, ze względów ekonomicznych, forma pomocy dla seniorów. Miesięczny koszt utrzymania jednej osoby wynosi 906,59 zł a przy uwzględnieniu odpłatności osób korzystających – niespełna 186,03 zł. Liczba zatrudnionego personelu wynosi 9,72 etatów.

4. Centrum Wsparcia Seniora "Od nowa"

Dzienny Dom Pomocy Społecznej jest placówką dziennego pobytu dla osób, które ze względu na wiek, stan zdrowia, sytuację życiową oraz warunki rodzinne nie są w stanie w stopniu wystarczającym sprostać niektórym potrzebom życiowym i samodzielnie, prawidłowo funkcjonować w swoim środowisku. **Centrum Wsparcia Seniora "Od nowa" dysponuje 20 miejscami. W 2024 r. z pomocy Centrum Wsparcia Seniora "Od nowa" skorzystało 30 osób. Na realizację powyższego zadania ze środków budżetu Miasta Kalisza przekazano do Centrum Wsparcia Seniora "Od nowa" kwotę 212.113,17 zł.**

5. Środowiskowy Dom Samopomocy „TULIPAN” w Kaliszu

Środowiskowy dom samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu jest placówką dziennego pobytu dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, a także osób, których specyficzne zaburzenia rozwojowe uniemożliwiają pobyt w innego rodzaju placówkach. Osobom tym zapewnia się podstawowe świadczenia opiekuńczo - wychowawcze, rekreacyjne, rehabilitacyjne, a także umożliwia spożywanie gorącego posiłku. **W 2024 roku z pomocy Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu skorzystało 51 osób.**

W Ośrodku funkcjonuje 5 grup, do których są przydzielane osoby ze względu na ich potrzeby psychofizyczne.

Funkcjonowanie ŚDS „Tulipan” w Kaliszu jest zadaniem zleconym przez administrację rządową. Wojewoda Wielkopolski w 2024 roku przekazał na działalność ŚDS dotację w wysokości 1.920.780,88 zł to jest 3.255,34 zł na jednego uczestnika. Miasto Kalisz dodatkowo dofinansowało ŚDS w wysokości 805.811,00 zł to jest 1.365,69 zł na jednego uczestnika. Łączne wydatki ŚDS „Tulipan” wyniosły 2.720.637,31 zł. **Liczba miejsc w ŚDS „Tulipan” wynosi 50. Liczba etatów wynosi 21,9.**

6. Domy Dziecka w Kaliszu

Domy Dziecka w Kaliszu to placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego. Do dnia 31.12.2020 r. placówka znajdująca się przy ul. Skarszewskiej 3 przeznaczona była dla 30 dzieci, natomiast Filia Domu Dziecka znajdująca się w bloku przy ul. Prostej 4/1 przeznaczona była dla 10 dzieci (łącznie 40 miejsc).

Z dniem 01.01.2021 r. decyzjami Wojewody Wielkopolskiego Dom Dziecka w Kaliszu przekształcił się w trzy odrębne placówki, tj.:

- **Dom Dziecka nr 1** z siedzibą w Kaliszu przy ul. Skarszewskiej 3/1 z liczbą miejsc 14,
- **Dom Dziecka nr 2** z siedzibą w Kaliszu przy ul. Skarszewskiej 3/2 z liczbą miejsc 14 oraz
- **Dom Dziecka nr 3** z siedzibą w Kaliszu przy ul. Prostej 4/1 z liczbą miejsc 10.

Domy Dziecka w Kaliszu są placówkami całodobowymi. Liczba etatów wynosi 30,7, tj.: w Domu Dziecka nr 1 liczba etatów wynosi 19,20, w Domu Dziecka nr 2 liczba etatów wynosi 6,50, a w Domu Dziecka nr 3 liczba etatów wynosi 5.

W 2024 roku średnio miesięcznie w placówkach przebywało 38 dzieci. Na przestrzeni roku 2024 miało miejsce 13 nowych przyjęć:

- w Domu Dziecka nr 1 - 5 nowych wychowanków,
- w Domu Dziecka nr 2 – 7 nowych wychowanków,
- w Domu Dziecka nr 3 – 1 nowa wychowanka

Łącznie placówki opuściło 14 wychowanków:

- Dom Dziecka nr 1 opuściło 5 wychowanków, w tym 3 wychowanków powróciło do domu rodzinnego, a 2 zostało usamodzielnionych na własną prośbę.
- Dom Dziecka nr 2 opuściło 7 wychowanków, w tym 2 wychowanków powróciło do domu rodzinnego, 1 wychowanek został usamodzielniony na własną prośbę, a 4 wychowanków zostało wypisanych z Ewidencji Wychowanków Domu Dziecka nr 2 w Kaliszu z uwagi na ukończenie 18 roku życia.
- Dom Dziecka nr 3 opuściło 2 wychowanków, 1 wychowanka została umieszczona w rodzinie adopcyjnej, a 1 z uwagi na stan zdrowia zamieszkała w Domu Pomocy Społecznej.

Miesięczny koszt utrzymania wychowanka w 2024 roku wynosił:

- Dom Dziecka nr 1: 8.598,49 zł
- Dom Dziecka nr 2: 7.730,86 zł
- Dom Dziecka nr 3: 7.988,32 zł

XIII. Spis tabel

Spis tabel

Formy pomocy i wysokość dofinansowania dla osób niepełnosprawnych w roku 2024 w ramach środków PFRON.....	6
Ilość osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej.....	11
Rodzaje i wysokość wypłaconych zasiłków w 2024 roku.....	11
Wysokość środków własnych miasta Kalisza i wysokość dotacji Wojewody Wielkopolskiego w finansowaniu zasiłków i pomocy w naturze.....	12
Przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w 2024 roku.....	14
Stopa bezrobocia w Kaliszu, Wielkopolsce i w Polsce w 2023 i 2024 roku.....	16
Bezdomność na terenie miasta Kalisza.....	18
Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2023 i 2024 wraz z kosztem usług.....	21
Wydatki na usługi opiekuńcze w okresie od I do XII 2024 roku.....	21
Świadczenie usług opiekuńczych w 2024 roku w podziale na instytucje świadczące usługi.....	21
Odpłatność za usługi opiekuńcze od I do VI 2024 roku dla osoby samotnie gospodarującej.....	22
Odpłatność za usługi opiekuńcze od VII do XII 2024 roku dla osoby samotnie gospodarującej.....	22
Odpłatność za usługi opiekuńcze od I do VI 2024 roku dla osoby w rodzinie.....	23
Odpłatność za usługi opiekuńcze od VII do XII 2024 roku dla osoby w rodzinie.....	24
Wydatki na specjalistyczne usługi opiekuńcze w okresie od I do XII 2024 roku.....	25
Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.....	25
Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób dorosłych od I do XII 2024 roku.....	25
Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży upośledzonej umysłowo lub wskazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych od I do XII 2024 roku.....	26
Koszty miesięcznego utrzymania mieszkańca w Domach Pomocy Społecznej, w których byli umieszczeni mieszkańcy Kalisza.....	28
Rodziny objęte asystą rodzinną. Dane na dzień 31.12.2024 roku.....	30
Działania podjęte przez rodziny dzięki wsparciu asystentów rodziny.....	31
Współfinansowanie ze środków miasta utrzymania dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2024 roku oraz porównanie z rokiem 2022 i 2023.....	33
Współfinansowanie ze środków miasta utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 roku oraz porównanie z rokiem 2022 i 2023.....	33
Udzielona pomoc finansowa dla rodzin zastępczych w 2024 roku oraz porównanie z latami 2023 i 2022.....	34
Udzielona pomoc finansowa dla rodzin pomocowych w 2024 roku oraz porównanie z latami 2023 i 2022.....	35

Udzielona pomoc finansowa dla rodzinnych domów dziecka w 2024 roku oraz porównanie z latami 2023 i 2022.....	36
Liczba dzieci pochodzących z terenu Miasta Kalisza przebywająca w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów w 2024 r.....	37
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki w 2024 r. oraz porównanie z latami 2023 i 2022.....	38
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie w 2024 r. oraz porównanie z latami 2023 i 2022.....	38
Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie w 2024 r. oraz porównanie z latami 2023 i 2022.....	38
Łączna kwota wydatków poniesionych za pobyt dzieci pochodzących z terenu Miasta Kalisza przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu w 2024 r. oraz porównanie z latami 2023 i 2022.....	39
Liczba dzieci pochodzących z terenu Miasta Kalisza przebywająca w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innych powiatów w 2024 r. oraz porównanie z latami 2023 i 2022.....	40
Miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz zakładach opiekuńczo-wychowawczych w 2024 roku oraz porównanie z latami 2023 i 2022.....	40
Miesięczny koszt utrzymania dziecka w zakładach opiekuńczo-leczniczych w 2024 roku oraz porównanie z latami 2023 i 2022.....	42
Pomoc psychologiczna w 2020, 2021, 2022, 2023 i 2024 roku.....	47
Działalność konsultanta ds. przeciwdziałania przemocy w 2023 i 2024 roku.....	51